NAM THỨ MƯỜI LĂM — SỐ THỨ 3187 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY CHỦ-NHẬT 30 OCTOBRE 1927

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc.	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở.	10.00	5.00	2.50	

Mua mua báo có kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỰC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Prix moyens, dernière page :	
Une seule insertion.	0$30 le c/m
Contrat annuel	
Par centimètre et par insertion.	0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales.	1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . .	0$10 la ligne

Cái tệ cạnh-tranh về sự bầu-cử ở chốn thôn-quê

Mấy tháng trước đây, ở một tổng kia, hai người ứng cử chánh tổng, tổng ấy số người đi bầu được hơn bốn mươi phiếu, nghe đâu hai bên cùng mất một số tiền to cả (bên được mất đến cũng mất đến non hai nghìn đồng). Chuyện này mới nghe qua, thì ai cũng ngạc nhiên, không tin rằng tranh nhau một tên chánh-tổng, mà tốn phí đến như thế, mà xét ra cho kỹ, thì số tiền ấy có lẽ cũng không phải là nói ngoa. Nghe đâu hai người ứng cử ấy mua mỗi phiếu đến hơn bảy mươi đồng. Cứ tính cái số tiền mua phiếu của hai bên, bên được ngoài hai mươi phiếu, bên thua cũng non hai mươi phiếu. Những tiền mua phiếu, mỗi bên đã mất đến nghìn tư nghìn rưỡi đồng rồi. Lại việc bầu cử kéo dài đến mấy tháng giời, nào là chè chén xa pháo, cùng các khoản chi tiêu khác nữa, thế thì số tiền tốn phí đã nói ở trên kia cũng có lẽ đến thế thật.

Nghiệm một việc này thì biết cái lòng ham danh và cái sự tức khí của phần nhiều người ở các chốn thôn quê không những là một việc bầu cử này và người ứng cử ấy như thế, dễ thường những việc bầu cử và những người ứng cử ở các chốn thôn quê, cũng có phần nhiều như thế. Các ông tổng ông lý, trên đối với quan, dưới đối với dân, trách nhiệm không phải là không nặng, mà lợi lộc cũng chẳng lấy gì làm nhiều, thế mà chịu bỏ một số tiền to để mua lấy cho được, mới là vì cái lòng ham danh. Tự dắc muốn hơn người, vốn là cái tính chung của loài người như thế, mà những người ở chốn thôn quê ta, lại phần nhiều cả đời không bước chân ra khỏi ngõ, con mắt không trông khỏi ngọn tre đầu làng, kiến văn hẹp hòi, tư-tưởng mới thành ra bó buộc, thì sang hèn ở nơi hương ấm, so hơn kém ở chốn trung đình, hễ trong nhà làm ăn nghe chừng hơi phát đạt, có độ giàm bảy trăm đồng, hay là mười lăm mẫu ruộng, thì đã lấp tiền muốn mua chút vinh hàm, hay là cầu chút chức-vụ, để chiếm lấy cái nể, ôi thứ cho cao, lấy thế làm sung sướng vẻ vang, đối với người làng trong xóm. Vì thế mới bách kế thiên phương, chạy đường này, luồn ngách nọ, tốn phí mấy cũng không tiếc, khó nhọc mấy cũng không nề, chỉ cầu cho đạt cái mục đích của mình là thích chí.

Hai là vì sự tức khí. Tưởng thấy lắm nơi nhân có khuyết một tên chánh tổng hay là một tên lý trưởng, những người ở trong bạ vì có đủ tư-cách, thì cũng chiếu lệ ra ứng cử, khi đầu vốn cũng không mối cầu cho lắm, được hay thì ông chánh, ông lý, biếu rượu chén chè, lời ăn tiếng nói, rồi sinh ra ghen tị gành đua, hoặc là bị những quân ăn rạng ngồi rồi, ham lợi vô xỉ, muốn thừa cơ xẻo xén chấm mút, cầu lấy mối lợi riêng cho mình, mới dùng lời khôn khéo mà xúc xiểm cả hai bên. Những người ứng cử kia, đã hay khí dại, lại nhẹ dạ hay tin, rồi mới hăng tiết mà bỏ của ra lo, nào là xe pháo, nào là ăn uống, nào là dút đó luồn đây, sự tốn phí mới không biết đến đâu mà kể. Cũng có người của nhà không sẵn, cũng đã liệt quệ đi rồi, nhưng dâm lao thì phải theo lao, cũng phải gắng gượng mà làm cho kỳ được. Vì thế mới phải hoặc là bán ruộng bán nhà, hoặc là vay công lãi nợ, mà bao nhiêu năm mồ hôi nước mắt ăn nhịn để dành về trước đều uổng phí mất cả, lại còn thêm một mối phiền lụy rất to về sau.

Ôi! ở cái thế-lý thứ hai mươi này, cái giá-trị đồng tiền rất là quí, cái thế-lực đồng tiền rất là mạnh. Lại ở trong nước bây giờ, đương buổi thực-nghiệp chấn-hưng, người ta đương đua đuổi nhau trên con đường ấy. Trong tay đã sẵn đồng tiền mà không biết lợi dụng đồng tiền, để tìm phương sinh lợi, lại chỉ ham danh tức khí, tranh đua những chuyện hão huyền, rồi đem đồng tiền bỏ dụng ra mà nuôi một lũ ngồi không ăn bám, thế chẳng phải là cái ngu đáng dận mà cái dại cũng đáng thương ư! Đương buổi bốn bề giao thông, sinh tồn cạnh tranh rất là kịch-liệt, mình thì của nghèo người dại, đường mưu sinh ngày thêm khó-khăn, nếu những cái cử động khờ dại đã kể ở trên kia, không biết bảo nhau mà chừa bỏ đi, thì cách mưu sinh của dân chân mong gì phát-đạt, đường kinh-tế của nước còn mong gì mở-mang, mà mong thoát khỏi cái công lệ đào thải ở trong trường thiên-diễn được.

H. T. B.

Nhân dịp ngày lễ Toussaint, và ngày lễ kỷ niệm chiến-sĩ trận-vong, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 3188 đến ngày thứ tư 2 Novembre 1927 mới ấn-hành.

Vô-tuyến-điện

Ngày 24 octobre 1927

Nước Pháp

Việc thông thương với Hoa kỳ

Quan thông-trưởng bộ thương-mại, là M. Bonaiowski, sau khi tiếp quan đại lý nước Hoa-kỳ, có nói hai nước điều định với nhau cũng dễ lập xong một bản giao ước tạm thời, để cho nước Hoa-kỳ được hưởng quyền quan thuế tài hành trước khi có bản quan thuế thấp nhất cho nước ấy hưởng lại cho hơn ngành quan thuế ấy tại không kể.

Bảng cấp tiền và xã hội cấp tiền

Chuyện nói ngày sắp tới và xã hội cấp tiền đã họp ở Paris; M. Maurice Sarrau, chánh hội đồng có hay tỏ mọi sự quan trọng của cuộc hội nghị ấy; ông có nói nay cần ấn định cái chương trình của đảng cấp tiền, và chọn cho đáng mà kết luận; ông nói đảng cấp tiền không muốn phá cuộc liên hiệp quốc dân, nhưng không phải hi sinh cuộc độc lập, và cái tư tưởng xã hội của mình; ông có nói rằng ông không nhận làm chánh hội đồng của Trung-gia khoản thính sảo, thì có khoản của M. Nogare xin ấn định cái giá tiền, và xin thi hành các phương-sách lợi cho các nhà tiền tư nên một sở-in tiền-tệ của M. Dulader, và M. Montigny xin thành thiệt Pháp Đức

Bản giao ước của Pháp với Ai cập

Bản giao ước thương mại của Pháp với Ai-cập gần hạn một năm.

Cái án Schwarzbart

Tòa án đại hình xét cái án Salwazbari, là người giết Petlioura trong mấy phiên nói-động, rồi tha cho trắng án.

Viện hóa học

Đã làm lễ khai sáng viện hóa học, do M. Herriot chủ tọa. Sẽ tiến lên quyền ở toàn giới lòng cũng được quá số mười lăm triệu rưỡi francs.

Cuộc đấu xảo thuộc địa

Hội đồng các quan thương-thư vừa chuẩn bản án luật pháp hoãn cuộc đấu xảo thuộc địa đến năm 1931.

Nước Anh

Dư luận với việc nước Đức

Báo *Daily Telegraph* và báo *Morning Post* nói rằng bản án vấn của M. Parker Gilbert, tổng ủy viên hội đồng bồi thường gần cho chánh phủ Đức được việc, vì bản án vấn ấy bắt buộc nước Đức lại phải sương quyết mà nhận các lời của nước Đức cam đoan về việc thi hành cái chương trình Dawes. Cái tính tế sẽ phải lên định-phân minh.

Nước Đức

Việc tài chánh

Tại ban hội đồng chính của nghị viện, quan thượng thư tài chánh có trình bày về cái tình trạng tài chánh của nước Đức. Từ năm 1924 đến năm 1927 các khoản cuối cùng tăng lên 1.500 triệu marks. Các khoản chi tiêu về việc binh nhân xã-hội, và việc trợ cấp, và việc hưu trí cộng tới 1 470 triệu, quan thượng thư có nói các khoản chi tiêu mới ấy là lấy về các thuế biên thời cả, và về các số tiết kiệm mà các số thuế ấy biên thu được rồi sẽ dự toán nhiều. Ông nói nước Đức không định mở thêm nữa, và sẽ thành được mà thi hành cái chương trình Dawes.

Nhật-bản

Cái vấn đề thóc gạo

Các đại biểu Hoa-kỳ ở Đông-kinh có nói với như mệnh lệnh ở Mỹ-châu gửi đến, thì nước Nhật có thể mua gạo ở California sang cho báo Nhật cho rằng việc ấy không chắc, vì gạo của xứ California giá hơn gạo mua ở các thuộc địa hay ở ngoại quốc.

Việc giao tế với nước Nga

Mỹ Matoo, thượng thư bộ nông phố đã cả đầu điều đình với các đại-biểu Xô-viết về việc khai thác tài nguyên ở Tả-bá-lợi-á.

Ấn-độ

Việc lợi thủy

Ngày hôm trước ba, đã làm lễ khánh thành con sông đào lớn Srinagar để dẫn thủy đến một miền lớn ở Bengale.

Việc Trung-hoa

Ngày 24 Octobre 1927

Tại sao Nam-kinh và Hán-khẩu chia rẽ nhau

Vì không hiểu đồng tình với bởi đặc biệt ấy viên đo chính-phủ Nam-kinh đặt ra, nên bà phương thành ra nghi kị nhau. Đường-sinh-Trí liên sai Lưu-Hưng mang quân đến Yên-khánh, Bà Kiện mang quân đến Vạn-hề nói là để dự cuộc Bắc-phạt, nhưng kỳ thực là để chực đánh lấy Chấn-giang và Anh-huy. Ngày 20 Octobre chính-phủ Hán-khẩu đã tuyên bố thoát ly quan hệ với chính phủ Nam-kinh.

Sau khi chính-phủ Nam-kinh bị lệnh kể tội và mang quân đánh Đường, thì các giới đều tự tuyên bố để tỏ ý cùng kính Đường, ở Bắc-kinh các giới cũng địch đến ngày 26 octobre thì mở hội, số người dự chừng có hơn mười vạn người.

Một viên tướng của Phùng-ngọc-Tường bị bắt

Trong khi quân Phùng-ngọc-Tường đánh nhau với quân Sơn-đông hôm vừa rồi, vì tướng Kương-minh-Ngọc đầu hàng nên tướng Trịnh-kim-Thanh cũng bị bắt, đã phải giải đến Tế-nam.

Tin Uông-tinh-Vệ

Uông-tinh-Vệ định trong tuần lễ này sẽ xuống phía đông trước hết đến Chiết-giang, rồi xuống Giang-ninh (Nam-kinh)

Cuộc bài Nhật rút kịch-liệt ở Sán-đầu

Ngày 19 octobre các ông ở Sán-đầu có mở cuộc đại hội phản đối Nhật ở đường Trung-sơn, dự hội có đến sáu vạn người. Ngày hôm ấy các quan điều nghị làm việc. Các học-sinh tổ chức đội tuyên truyền đi đến các xứ để tuyên truyền về việc mở rộng việc tuyệt giao kinh-tế với Nhật-bản, không giao dịch hàng hóa ở các tàu Nhật, không làm công cho người Nhật, không dùng hàng hóa Nhật. Tình hình rất là náo nhiệt. Nguyên do xảy ra việc này là vì viên quan lệnh sở khu trục hạm số 14 của nước Nhật mượn cớ phòng-tuần của sông Sán-tỉ và với bắn cờ của Trung-hoa đi.

(Dịch báo Tân)

Ngày 27 octobre 1927

Lễ kỷ niệm bách-niên ông Berthelot

Bắc kinh — Nhân dịp lễ bách-niên ông Marcelin Berthelot, sẽ đặt cuộc diễn-thuyết tại tất cả các trường trung học, và Cao-đẳng và khu học Bắc kinh. Các báo lớn ngoại quốc, và Trung-hoa ở Bắc-kinh có đăng các bài về sự nghiệp ông Marcelin Berthelot, nhà đại học Pháp Trung đến ngày 31 Octobre có tổ chức một lễ kỷ niệm, do quan Thượng-thư bộ nội vụ, và quan sứ thần Pháp ở Bắc-kinh chủ tọa.

Tình-thế Chiến-sự

Thượng hải. — Vì chánh phủ Nam-kinh, và chánh-phủ Hán-khẩu phân rẽ nhau, quân Nam-kinh đương tiến đến Hán khẩu. Không rõ việc tiến hành ấy thế nào. Song bình như có đánh nhau vào khoảng Shasi, và Nghi-xương. Nhưng đâu tướng Trịnh-Tiêm chỉ huy đạo quân thứ hai của Nam-kinh, thắng tướng Đường-sinh-Trí chỉ huy đạo quân thứ tám của Hán khẩu.

Số tơ xuất cảng

Thượng-hải — Từ ngày 1er juin đến ngày kể có 10.347 balles đem đi Âu-châu, 3 929 đem đi Á châu và Phi-châu, và 11.842 đem đi Mỹ-châu. Trong mấy tháng kể năm 1926 số xuất cảng là 41 633 balles và năm 1925 là 42 979 balles, và về năm 1924 là 31 248 balles.

A R I P.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nguyên tôi có hai cái nhà cầm ở hiệu cầm đồ đã ngót 3 năm nay. Hai năm trước thì cứ 10 tháng lại mở lần đồ vé. Bởi cái bạn đồ vé đài ấy mà tôi quên đi thành ra quá hạn hơn một tháng (nghĩa là từ khi đồ vé đến nay đã quá mười một tháng). Về lại tôi có nghe nói rằng: « Những đồ cầm ở hiệu, nếu quá hạn thì đem bán đấu giá, hiệu cầm đồ chỉ được lấy đủ số tiền bỏ ra cầm với lãi đến ngày đem bán đấu giá thôi, còn bao nhiêu thì hoàn lại người có của. » Không biết lời nói trên đó có thật không? Vậy xin quí báo làm ơn chỉ bảo giúm tôi cầm ơn qui báo vạn bội.

LỜI ĐÁP. — Lời nói ấy phải đấy. Theo như điều thứ 8 nghị-định ngày 6 octobre 1926 thì cái tiền bán đấu giá, trừ số tiền cầm và tiền lãi đi rồi, còn thừa bao nhiêu phải trả cho người đem cầm.

Trong thời hạn một năm một ngày, người đem cầm phải lấy tiền thừa lấy về, và lúc lĩnh phải đem vé cầm đến. Đề quá hạn ấy, thì tiền thừa sẽ sung vào ngân-sách nhà nước thu tiền cầm nhà cầm đồ.

Ph h-L.

Hội-đồng chính-phủ

Bài diễn văn của quan Toàn-quyền Varenne

(Tiếp theo)

Nói tóm lại, ta thấy đã hết sức làm mọi việc cho xứng đáng tiếng lòng tin cậy và ân nghĩa của nhân dân Việt-Nam, thế mà ngày nay lại chỉ có dân Việt-Nam là không tỏ đúng bất bình với ta, tỏ lòng vong ân bội nghĩa cùng ta, — chỉ như những dân-tộc khác, là những dân tộc tự đến xin sự bảo-hộ của nước Pháp, có quyền được hưởng lợi hòa, lại cái trông ngóng cầu lấy được hưởng chút ơn thừa đã ban-bố bừa bãi cho người Nam mà thôi.

Nói cho thật ra, mà tôi cũng ngại ngùi gì mà chẳng nói cái quyết, ngày nay đã tới lúc nước Pháp phải rộng lòng trả nợ cho nhân-dân xứ Ai lao và xứ Cao-mên, là những dân tộc xưa rầy vẫn một lòng thành ta, rất mực hòa-hảo, cam giữ cái phận làm bề hạ hàng nghìn năm trong cái gia-tộc Đông-dương rất lớn lao này, nghĩa là đến lượt ta phải làm cho họ được đủ mọi sự cần dùng, cả về đường kinh-tế, về đường giáo-dục và về đường y-tế nữa. Hiện mấy năm vừa qua đây, ta đã số gắng làm cho đạt mục đích ấy. Ta lại quyết trong mấy năm sau này, sẽ làm cho tăng tiến hơn nữa. Xứ Cao-mên sẽ được lập nên có đường xe ô-tô, xứ Ai-lao cũng thế. Ta sẽ lập nên các học-đường ở những xứ ấy, để đào tạo lấy những tay giáo-viên người bản xứ, cho sau này khỏi phải đem người của Hanoi hay là Saigon sang nữa. Dân dân ta bắt bỏ cái chính-sách lấy tập-trung Pháp-việt đi, cái chính-sách ấy đối với những xứ được lợi mà ái kết quả cũng chẳng rạng rỡ và ta sẽ làm cho các dân bảo hộ của ta ở Cao-mên và Ai-lao được chất tự-trị mà xưa rầy vì cái chủ nghĩa tập-trung Pháp-Việt nên các xứ ấy không được hưởng.

[illegible] này, mà trước kia ta chưa được chân đến đây vẫn bị dân-tộc Việt-Nam giấy xéo, làm cho mất phần phải tiêu-dượt đi mất, những dân tộc ấy, ta phải bảo-hộ cho họ một cách kiên bền hơn, khiến cho trước là họ khỏi bị nên dượt đi mất, sau là cho họ lại được nhờ ánh và được hưởng mọi sự văn-minh của ta, mà vẫn không bỏ mất sai bản tính và phong-tục, vẫn các thói di-truyền của họ vậy.

***

Đối với những sự tiến bộ, những sự sáng tác mà hàng ngày ta đem đến ở đất Á đông này, thì ta cần gì nào? ta có quyền bắt các dân-tộc nếp dưới bóng cờ nước Pháp phải thế nào nào? Ta chỉ cần họ đừng có phiền-động, đừng có quấy rối mà làm hại đến cái công cuộc của nước Pháp đương tiến hành thôi. Nước Pháp giữ hộ cho sự một ý tưởng nào cả, e lẽ hề có ngăn trở sự cải cách nào cả. Nước Pháp mà cái chức-vụ nước Pháp bảo hộ nào phải giữ sự nội-trị, nào phải chống sự ngoại-xâm, nào lo sự tiến hóa về đường tri-thức, về đường chuyên mô-, những việc đó thật đã đủ rạng nổi cho nước Pháp rồi, khiến cho nước Pháp có quyền bắt ai nấy phải đề yên cho mình theo đuổi mọi công cuộc ấy.

Ai nấy lại chớ nên quên rằng trong những xứ mà ta cai giữ cái chức-vụ bảo hộ thôi, thì phàm việc gì mà những cảnh phủ của các xứ chịu quyền bảo-hộ có giúp giếp, có ưng thuận, ta mới có quyền thi tố được. Các chính sách của thành đồng lao cộng tác với các cảnh-phủ chịu quyền bảo-hộ ấy, xem rõ, từ lời nói cho chí việc làm, ta vẫn đinh-ninh giữ thế không sai. Ngày chính năm nay đây, kỉ nhân dân đại biểu viện Trung-kỳ thiên-hữu ta sự tập hiến, thì cái câu trả lời của ta nên thế nào, ta đã trả lời thế: Ta đã chuyển-đạt cái ý kiến ấy cho chính phủ của nước Nam, hiện nay chính Nam-triều còn đương xét nghĩ rất sẽ bảo cho ta biết khi nào sẽ sung lập cái hiến pháp ấy và lập ra cái hình thế nào.

Khi Cao mên quốc-vương, là một người bảo-sinh đời trung-thành với nước Pháp thăm hỏi, thì chính phủ ta đã tỏ ý cho biết rằng ta không muốn can thiệp đến việc tuyển trạch tân quân, ta chỉ giữ gìn sao cho việc tôn vua mới của Cao-mên theo đúng như thế lệ di truyền và do các nhà quốc-thích trong nước suy tôn lên. Ấy vậy nên Monivong quốc vương thật được chính-phủ Cao-mên được hoàn-toàn tự do mà suy tôn lên, ta chẳng rằng quốc-vương sẽ có tuân theo mọi thói di truyền của đường tiến quân vậy.

Ta lại nhắc lại rằng ta thật không có ý gì muốn vơ lấy cả cái chức-vụ, cái trách-nhiệm về mọi việc sáng nghiệp xứ Đông-dương này đâu. Lúc đầu người Pháp phải đem mình làm thay quyền hành chính của người bản xứ, là vì những nơi mà quyền hành chính của người bản xứ không đủ cách thi hành cho có hiệu-lực. Nhưng mà ta quyết vong giao giả lại cho các quan chức bản xứ cái quyền-hành, cái thế lực cần để thi thố mọi công việc, khiến

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ - Kho Sách Xưa quán Ven Đường

cho mọi việc ta chỉ phải quân-đốc kiểm duyệt mà thôi, chứ không phải ra tay thi thố lấy, ta chỉ bận đến những cái đại cương, cốt tử, chứ không phải bận đến những việc tạp nhạp nhỏ nhen.

Cái chức-vụ của ta là chỉnh đốn việc phòng vệ ở xứ này, khai đạo các tài-nguyên của xứ này ra, dạy dỗ mà đào tạo cho dân Đông-dương càng ngày càng được dự phần lớn trong việc quản-trị các công việc của xứ họ, làm cho họ có những cơ quan về sự cứu tế và sự dự phòng, mở-mang nguồn giàu thịnh, sự phú-túc cho họ, là để mà làm người đỡ đầu, làm người cố vấn cho họ: ấy đấy là cái chức vụ của ta. Chức-vụ như thế, thật cũng đã đã nặng-nề, đã vẻ-vang cho ta rồi, hà-tất ta còn phải gánh thêm những chức-vụ mà dân bản-xứ mỗi ngày mỗi có đã tài lực tự đảm-đang lấy, cho thêm nặng nhọc khó khăn nữa ra.

Như vậy nước Pháp sẽ dìu dắn làm cho xứ Đông-dương thành ra một hợp chủng quốc rất mạnh mẽ, gồm các dân tộc có quyền lợi bình đẳng như nhau, nhờ có cái giây liên-lạc đồng lao cộng tác của ta mà đến liên lạc với nhau một cách mật thiết lâm, cùng ra chiếm lấy cái địa-vị tối cao trên trường tiến hóa ở Á-châu này: trong cái sông-ti ấy, ai ấy có thể được theo đuổi thỏ thì mình, ở dưới quyền chỉ dẫn của nước Pháp, nhờ sự giúp giắp bất khả khuyết của một đại quốc cầm quyền khai hóa dìu-dắt cho xứ nào đặt tới cái vận mệnh của xứ ấy.

Các tin lạ trong thế-giới

Vì khăn quàng cổ mà chết

Nàng Isadora Dunsan, là một vai đào-trẻ danh, vừa mới bị chết ở Nice một cách rất thảm-đạm. Trong lúc sinh-thời, thì nàng là một người giai-nhân tuyệt sắc, nào có ngờ đâu số mệnh lại run-rủi như kia! Buổi chiều hôm 14 septembre, nàng đi chơi ô tô bỗng xe của nàng bị hỏng không đi được, một người chả một cái xe thì mới nàng lên xe để đưa về nhà. Cái khăn quàng cổ của nàng bỗng một đầu rũ ra ngoài xe mà quấn vào trục một bánh xe sau. Nàng chưa hề kịp kêu được một tiếng, hoặc chưa hề kịp ra được một cái hiệu, thì nàng đã bị gò một cái chặt lắm, đến nỗi chết nghẹt ngay lập tức. Nhưng cái khăn quàng vẫn quấn vào bánh xe, mỗi lần bánh xe quay đi, thì nó lại lôi nàng, khiến cho nàng phải ngã điên người, sau bị nó lôi vất xuống đường cái. Khi người ta đỡ dậy thì đã hết tinh nhân sự rồi. Thì ra nàng đã bị gẫy xương sống lưng mà chết.

Nàng Isadora Dunsan, sinh tại San Francisco, dòng dõi người xứ Ecosse mà một ông tiên-ổ nhà nàng, tên là Willian Duncan Bert có theo việc quân với ông George Washington ngày xưa. Vậy hồi có sao mà nàng sinh trưởng ở nơi quyền quý như thế mà lại đin thân vào nghề khiêu-vũ?

Nàng nhảy múa khéo lắm, nhẹ nhàng như bay, nên đã lập ra được một lối múa riêng; nên đã lần đã được thiên hạ ngợi khen.

Nàng hình như bị ông xanh ghét bỏ, nên số-phận toàn trong các cảnh thảm-thê bất cả: Như năm xưa hai đứa con nàng, một hôm nọ lên trong chiếc ô tô thuê, xe chưa vận máy mà tự nhiên đã chạy qua bờ sông Seine rồi lăn xuống nước, thành ra hai đứa trẻ đều bị chết.

Nàng lại có một đôi chồng là một nhà văn-sĩ Nga tên là Serge Essenine, tự tử trong một nhà khách sạn ở Moscou. Người giả trong việc làm ăn công việc tinh duyên, nàng còn lắm chuyện ngứa nghiêng! Ác trở lắm.

Nhân việc rất ro thế - thảm này thường cũng nên nhắc các bà các cô nước ta, mới có cái mối khăn «sang» không giá quí gì, bất cứ trong khi đi đường hay tác ngồi xe cũng nên cẩn thận lắm vậy.

Một cái thảm kịch xẩy ra ở ngoài bể

Trong tháng vừa qua ở trước bãi bể Hardelot, có xẩy ra một cái thảm-kịch rất thương tâm. Lúc ấy vào hồi bốn giờ chiều, có một chiếc thuyền nhỏ có máy đương tranh cùng sóng gió mà bập-bềnh ở chốn bể khơi. Bỗng người ta nhìn thấy ở trong thuyền rơi ra một vật khá to, coi tựa hồ như một chiếc thùng tôn mà vậy.

Vì sau những người chứng-kiến gì sinh vừa rồi, mới biết đó là cái thảm-kịch diễn ra ở trước mắt họ. Sau họ nhìn thấy chiếc tàu nhỏ trôi dạt vào bờ và một người đàn bà đeo một cái phao mà bơi lại. Họ bèn chạy lại cấp cứu, người đàn bà ấy có kể chuyện rằng:

Chiếc tàu nhỏ ấy tên là *Sea Wolf*, tự bến Portsmouth ở nước Anh mới trên hôm thứ bảy 19 sept. nhưng. Trong có người thuyền-trưởng và ba người hành khách là vợ chồng M. Goodwear và đứa con gái lên năm. Hai vợ chồng M. Goodwear định sau khi đi qua các sông nước Pháp rồi sẽ đi dần Côte-d'Azur. Nhưng buổi trưa hôm ấy khi chiếc tàu nhỏ đó ở giữa bể Manche, thì nước bể dâng lên, mà sóng gió dập vào làm mạnh lắm. Bỗng anh thuyền-trưởng nhảy xuống bể mà đem được ngay đứa bé vào lòng. Ba lần đòng ta cố hết sức chỗ thuyền để trao đứa bé cho người chồng nó. Nhưng mỗ lần đòng lần vào, thời sóng lại xô đẩy ra xa cái tàu đó. Vì thế mà viên tuyển-trưởng thành ra nhọc quá, ở M. Goodwear sống nhẩy luôn xuống bể, để bơi ra cho viên thuyền-trưởng ấy. Nàng bỗng lại nổi lên một ngọn cuồng-ba lớn, ba người đều chìm nghỉm mất. Bà Goodwear nhìn cái thảm cảnh ấy mà đau lòng, giả-sử có bình tâm ngồi trên chiếc tàu đó thời cũng không biết vậy mà ra sao, bèn lấy một chiếc phao-phao mà nhẩy xuống nước, rồi bơi lên bờ thời được các người tắm bể cùng lại cấp-cứu.

Hoè Dịch.

Việc Vân-nam

Ngày 29 Octobre 1927

Có tin đồn rằng Lý-triển Đông bị các tướng giặc khác, và lính luân sinh vây ở Cá-cựu, đã trốn được trong đêm mồi rồi. Ngày 29 Octobre có 18 tới Mông-tự.

Các cửa thành Mông-tự đều đóng cửa, Trong thành nhân dân vẫn không hoảng. Tướng Hạng đã đem viện binh đến để giữ gìn Mông tự.

Lại có tin rằng, quả không có gì là điên-xác, rằng các tướng Hồ-nhuyễn-Nga, và Trương-nhữ Kỷ, lại kết liên để đánh Long-Vân, đã tiếp ứng với nhau, để đến — Lục-lương và sắp khai thủ công chống Nghĩa-lương ở trên đường tổn xa, có quân ở Tứ-xuyên, và Quý-châu đến trợ lực cho.

Tình thế xem chừng khó khăn.

Tin sau cùng

Phi hành đại úy Challes

Ở Saigon có tin rằng sáng ngày hôm thứ sáu phi hành đại úy Challes đã bay thử được mọi sự như ý. Ngày thứ bảy định bay đi Bangkok

Về việc hoạt-động đảo chính ở nước Lỗ

Cứ như giấy mà bắt được trong người M. Manoilescu, mới bị bắt ở đường cương giới Lỗ-mã ni, thì thực đích rằng M. Manoilescu thông mưu với hoàng tử Carol để đón hoàng tử về

M. Bratino có tuyên bố lại nghị-viện rằng mọi việc quấy rối sự bình yên trong nước sẽ trừng trị một cách cương quyết. Tướng Averesco thì cố sức chống minh rằng việc bắt M. Manolescu là trái phép.

Lại một việc âm mưu biệt lập của người Catalan

Sở mật-thám ở Pháp được tin rằng lại bắt được một việc âm mưu biệt lập của người Catalans, sở cảnh sát muốn giữ cho khỏi xảy ra việc lôi thôi về đường quốc-tế, thì đã trù tính các phương sách phòng bị đường cương giới Tây-ban-nha.

A. R. I. P.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quên báo, chứ lại thế nào thì biên rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai bao (0 $ 30) bằng tem cùng được đổi cái giấy quên khác.

Đã có không gửi cho [illegible] thì [illegible] cho cố hiệu [illegible] mình.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Phố Nhà thờ (Rue G. Lambliot) số 22. Máy nói số 150

Hiệu-trưởng: PHẠM-HUY-LỤC

Các giấy xin học phải đính một tờ khai sinh và gửi đến ông Hiệu-trưởng ở 22 phố Nhà thờ. Trẻ con đến xin một mình không có phụ huynh đưa lại thì Học-hiệu không nhận

VIỆC HANOI

Nhân dịp lễ Toussaint, và ngày lễ kỷ niệm chiến sĩ trận vong, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 3188 đến ngày thứ tư 2 Novembre 1927 mới ấn-hành.

Thời-tiết

7 giờ	26 độ
15 giờ	29 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ	9 $ 70
» nhì	8 30
» ba	7 90
Thóc hạng nhất	5 50
Bắp ngô	5 50

Giá hàu. — Kể từ ngày 29 Octobre 1927 giá hàu ở khu Nhà nước định là 12 f, 50

Thời giá quốc trái

Ngày 25 Octobre 1927

3 %	hoàn dần	68	30
3 1/2 %	hoàn dần	84 f	00
4 %	vĩnh viễn 1917	59	35
4 %	» 1918	58	40
5 %	» 1920	87	60
5 %	hoàn dần 1920	88 f	50
4 %	» 1925	97	20

Ngày 27 Octobre 1927

3 %	vĩnh-viễn	54 f	75
5 %	1915-1916	74 f	50

Tin tàu. — Tàu *Tonkin* đến ngày 30 octobre này, hồi 10 giờ, sẽ ở Haiphong khởi-hành đi Hong-kong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa hồi 8 giờ 7 ,51 29 octobre.

Tàu «*Azay le Rideau*» mang thư sang Phap (trừ những vật có khai giá không kể) đến ngày 30 octobre hồi 6 giờ sẽ ở Haiphong khởi hành đi Tourane và Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 8 giờ 7 phút tối 29 octobre.

Tin đường sá. — Quan Công-sứ Phan-thiết báo rằng đường thuộc địa số 1 từ Phan-thiết đến địa giới Nam-kỳ bị nước lụt làm hư hỏng ở những chỗ sau này: ở kilomètre 57 một đầy cầu bị trôi mất, ở kilomètre 53, 54 và ở kilomètre 43 cũng bị trôi mất một cái cầu con và một đoạn lên những ngày 1er Novembre thì đường sẽ sửa tạm đi lại được.

Chức quyền Toàn-quyền Đông-dương. — M. Moneglillet phó Toàn quyền sẽ lên quyền Toàn-quyền Đông-dương kể từ ngày M. Varenne ở Saigon xuống tàu về phái bộ.

Trong khi quan Toàn-quyền và quan phó Toàn-quyền vắng Hanoi thì M. Graisell là quan quyền Thống-sứ Bắc kỳ sẽ quyền nhiếp về các việc thường tại phủ Toàn-quyền.

Còn chức phó Toàn-quyền thì chưa rõ ai lên quyền, có như tin đồn thì sẽ là quan khâm-sứ Bosse xứ Annam.

CHO ĐƠN VÀ THĂM BỆNH KHÔNG LẤY TIỀN

Tôi là người dịch sách thuốc trong bản báo, hiện ở nhà số 4 (rên gác) phố nhà-thương Phủ-doãn (đối ngay với nhà điện), tay không mở cửa hiệu làm thuốc, nhưng sẵn lòng giúp hà con, vậy ai muốn lấy thuốc thang gì hoặc xin đơn, mới người cứ lại không phải trả tiền.

7094 Phùng-năng-Tĩnh.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thu độ ngũ đăng Bác-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập, Rus.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÂM-CHỨNG: Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 111 MÃY nói số 236

Tại phủ Toàn-quyền. — M. Eckert quan cai trị hạng nhất, Đốc-lý Haiphong vừa đổi làm chánh sở cổ động và du lịch tại phủ Toàn quyền.

Ngày kỷ niệm các chiến sĩ trận vong. — Lễ kỷ niệm các chiến sĩ trận vong đến ngày thứ tư 2 novembre hồi 9 giờ sáng sẽ làm tại nghĩa địa tây.

Lễ kỷ niệm làm theo thứ tự như sau này:

Một khúc tang nhạc do phường nhạc binh tử.

Bài đọc văn của quan Đốc lý Hanoi.

Xướng danh những người tử trận.

Đứng im lặng một phút.

Bài quốc ca Pháp.

Các quan văn võ đến đến dự lễ cả.

Quan Đốc-lý mời nhân dân Hanoi đến dự lễ kỷ niệm những người Tây Nam tử trận cho nước Pháp.

Trường Pháp-Việt Vũ-bị. — Trường Pháp Việt Vũ-bị (Ecole de préparation militaire Franco Annamite) đã là hội tử đề quân lập binh-bị, đến ngày 30 octobre 1927 này, lại khai trương.

Mục-đích cốt-tử của hội là mở-mang và đường tráng thể và tinh-thần cho các thiếu-niên được vào học trường ấy.

Hội chính thi mở tại Hanoi, hễ số học trò xin học được khá đông thì có thể mở những chi nhánh tại Huế và Haiphong.

Trường sẽ nhận những thiếu-niên tình nguyện xin vào, bất cứ là người Pháp hay người Nam. Nhưng người Nam thì phải biết chữ Pháp khá khá để có thể theo học được.

Nếu quan viên muốn xin học thì tính đến ngày 30 décembre này ít ra phải 16 tuổi, song nếu người nào yếu thật mạnh khỏe thì cũng có thể được miễn hạn tuổi.

Những người muốn xin vào phải nộp các giấy sau này:

1 Một cái đơn viết vào giấy thường.

2 Một bản giấy khai-sinh viết vào giấy thường (ấy giấy gì khác có thể thay cho khai sinh cũng được).

3 Một tờ giấy phép của cha mẹ hoặc người đỡ đầu, hoặc của người đảm-bảo, hay các người khác có quyền cho phép mình được.

Những học trò đã được nhận vào trường tại phái đi học các ngày. Buổi học thì mở vào sáng chủ-nhật từ 7 giờ đến 9 giờ 30, và buổi chiều thứ năm từ 3 giờ đến 5 giờ. Trường lại có tổ mở những buổi đặc-biệt cho những học trò nào vì bận công việc mà không thể theo được như lệ đã định ở trên kia.

Chương-trình học có những khoa sau này:

1 Thể-dục gồm có những cuộc thể thao (chạy, nhảy, ném, tập bắng sáo có thể nào, các phép đánh giữ như sấu võ, đánh vật, phép jiu jitsu (võ Nhật-bản) và các cuộc thể-thao tập chung với nhau như: Valley-Ball, Basie-Ball Foot-Ball Association, Foot-Ball Rugby, v. v...)

2. Sơ-học vệ-sinh.

3 Đức-dục, dạy cũng như trong chương-trình thường-hành ở các trường công.

4 Dạy sơ-học binh-bị (chết là phép bắn súng và phép đọc đồ) để riêng cho những người muốn thi lấy bằng Sơ-học Vũ bị mà thôi.

Các học-sinh nào đã theo được đủ lệ thì nên năm phải lấy Vũ-bị Văn-bằng.

Còn những học trò khác không đi thi nên họa khá và chuyên cần thì cũng được một giấy chứng chỉ nhận thực là học chuyên cần và cẩn thận.

Các thân-nhân nào nộp trẻ và đã sức cho hi-sinh mọi hay là thấy học nên nhận đó vào học trường Vũ-bị lắm.

Các học-sinh sẽ được trường cho một chỗ cẩn thận và khoan dung.

Việc dạy học thì không cần phải ngại gì vì những thầy dạy của trường học đều là những lý đình đang mà khi dạy lại có quan quan võ tốt ngaiệp ở trường thể dục và đến kiểm ở Joinville-le-Pont trông coi.

Đơn xin thì ở Hanoi sẽ gửi đến quan Tri-huyện coi việc thể-dục Binh Bắc-kỳ (Chef de Bataillon, Chef du Service Régional de l'Instruction Physique pour l'Annam et le Tonkin).

Ở Hà phòng, thì gửi đến quan Giám-binh coi ban thể-dục (Inspecteur de la Garde Indigène, faisant fonction de Chef de section Subdivisionnaire d'Instruction Physique.)

Ở Hà phòng, thì gửi đến quan Trung-úy coi ban thể-dục (Lieutenant Chef de Section Subdivisionnaire d'Instruction Physique).

Muốn hỏi gì thêm thì sở đến trường Vũ-bị, số trại binh ở sở đội thuộc địa thứ 9 Ngày nào đến cũng được, từ 4 giờ đến 5 giờ chiều, không kể ngày chủ nhật.

Buổi khai trường thứ nhất sẽ mở tại Hanoi vào ngày chủ nhật 30 octobre ở trường thể-dục trại lính của đội quân thuộc địa thứ 9, từ 7 giờ 30 đến 9 giờ 30, để biên tên các trẻ học Nam và từ 9 g ở 30 đến 10 giờ 30, để biên tên các thiếu-niên Pháp.

Hội đồng dự cuộc lễ kỷ niệm của Alexandre de Rhodes. — Chiều hôm thứ sáu, 28 Octobre ban hội đồng họp tại nhà nội quan Khai-Trí Tiến-Đức để bàn về việc tổ chức lập đài kỷ niệm của Alexandre de Rhodes, trên đất quốc-ngữ. Cách thức bài trí tuổi nào phần hoi-tổng đã xếp đặt xong, còn chương trình về việc lễ bàn bao sẽ lục đăng sau.

Tấm lòng từ thiện. — Bản-quán tiếp được một bức thư và một số tiền [illegible] của ông M. Sinh là người đông-bàng là thay thế [illegible] vũ. Số tiền ấy là số tiền anh em lạc quyên để số cuối tháng để cứu giúp đồng-bào mấy tỉnh bị lụt hồi năm ngoái. Bản-quán xin vui lòng chuyển giao số: ấn ấy đến Hội-đồng cứu-tế, và tuy lời dân bị lụt cảm tạ anh em ở nơi xa xôi đã sẵn lòng cứu trợ cho nhau như vậy. Sau đây xin đăng nguyên văn bức thư của M. Ngô-Minh:

Nam-định, le 5 septembre 1927

Thưa ngài,

Chúng tôi thường được một đôi khi được hân-hạnh xem một vài tờ báo của qui-báo, chúng ta cảm-động lắm, khi nghe những nông-nỗi những người mới đi mộ sang xứ này kể chuyện về những dân bị lụt hồi năm ngoái.

Muốn họa chút lòng từ-thiện của những bậc thiên-nhân quân-tử mà tương ấy - tế đã thương xót của cấp lấy người đồng-bang bị tai-nạn thì chúng tôi đã tương vận-động những chỗ kau-vực đông người ta, để xin được phép để lập số lạc-quyên, thì những số lạc quyên ấy, và tiền, đã do nhà Sở-dicat ở xứ này gửi về đâu thì không hiểu, như số tiền ở mỗ-tuan «Moindou» và H. F. vân vân. Nay còn sót một ít tiền đây là của phần ít người ở thành-phố Nouméa chúng tôi, không từ thơ số các nơi kia kịp, vậy xin gửi về qui quán để xin nhờ các ngài chủ-trương hộ cho. Cám ơn.

Sự làm phúc đã trót quá mức, thì xin cho vào hội cứu-tế, hoặc vào số từ-thiện nào cũng được, tùy ý các ngài chủ-trương cho, chúng tôi được hân-hạnh vô cùng.

Danh sách các nhà từ-thiện cho tiền, liệt kê sau đây:

MM. Lê-ngọc-Liên 20 quan, Ng-ngọc-Luật 20 quan, Hương-quý-Chiêm 20 quan, Lê-hữu-Ba 10 quan, A bord du St Joseph 130 quan, M. Bat à bord St V. de Paul 20 quan, M. Tăng à bord St V. de Paul 20 quan, Đoàn-v-Trạch 20 quan, Bùi-Giáo 20 quan, Đào-văn Thường 50 quan, Mme Đào 10 quan, M. Bân quân ở à bord St Joseph 15 quan, Ng-văn-Đạo 25 quan, Ng-văn-Phúc 20 quan, Robert Pierre 20 quan, Qui-Cát 20 quan, Đinh-văn-Hiền 10 quan, Ng-văn-Hiện 10 quan, A bord St Au nice 40 quan, Ma son pâtisserie Ngô-Minh 100 quan, Phạm-Bách 20 quan, Phạm-Cán 10 quan Vũ-Thiết 20 quan, Ng-viết-Cường, 10 quan, Phạm-kế-Châu 10 quan, Trần-văn-Pan 10 quan, Ng-viết-Nối 5 quan, Phạm-huy-Bân 10 quan. Cộng 705 quan

MUỐN BÁN:
1 cái xe ô-tô Salmson 10 c. v. máy còn tốt sơn lại hết cả.
Hỏi tại bản quán. 7.126

Không nỡ học chân lại
Dù người nhũn-nhặn kín đáo đến đâu, nếu đã đúng đến những kiểu bít tất của bản-hiệu. Thực không còn mấy ai là đang làm dùng miếng da hay miếng gạc (1) che chân lại nữa. Mà thật thế, nên quí khách không tin xin mời qua bộ tại bản hiệu, xem nhời nói trên kia có đúng không.
V. DEMANGE, Hanoi
(1) Gaître de ville

Lớp dạy tối. — Tại Trung Bắc Học Hiệu hàc đã cũng có lớp dạy tối để dạy học-trò thi vào trường Bảo-hộ hay trường Sư-phạm hoặc vào làm ở các công-sở.

Giấy xin học phải gửi đến ông Hiệu trưởng ở phố nhà Thờ (rue Lambliot) số 22.

CẦN NGƯỜI LÀM ĐI KOUANG-TCHÉOU-WAN
Cần một người thợ giỏi biết quản dây điện và máy xe ô-tô. Giả cao lương, nhưng phải có chứng-chỉ các nơi đã làm trước. Ai muốn làm, đến hỏi tại buồng Kế-toán sở Máy đèn, Hanoi.

Les meilleur conseils et la marche à suivre la moins coûteuse pour tous les cas de
DIVORCE
nous sera donnée par le
CINÉMA PALACE
du Mercredi 26 Octobre au Mardi 1er Novembre 1927
dans
CHASSÉ-CROISÉ
amusante étude de la vie conjugale pleine de gaieté, d'ironie spirituelle et d'humour admirablement jouée
par
ELEANOR BOARDMAN & RENÉE ADOREE
vous en sortirez avec une chance de plus

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI
Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ «COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr CANNEC».
Thuốc cũng vàng, giấy giám lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm.
Bán tại hiệu bào-chế:
CHASSAGNE
Ex-Interne Paris Hôpital, Hanoi

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ÁNH NÊN BIẾT
Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.
● Viết thư mà hỏi giá.

GIẢU AUTOS!!!
Giấu cho đến hay mà chép autos vào tối mấy vào giá hạ
Các ngài đang thử xem
QUANG-VINH
Pourvoyeur de l'Aéronautique d'Indochine
42, Rue des Pavillons Noirs, Hanoi
TÉLÉPHONE 223

31 10 27
Hiện có bán ở tại hiệu Bảo-Long và Hiệu Quảng-Hưng-Long, Hàng Bồ 111
Số 39, Phố Bạch (Francis Garnier) Hà Nội
Vì tiền mà ra cái oán luân.
Vì tiền mà tơ duyên trắc-trở.
Vì tiền mà người ngay bị oan.
Vì tiền mà sự thực khó giải.
Vì tiền mà tình thân hóa sơ.
Vì tiền mà khi sống vất vả.
Vì tiền mà lúc chết dân-truân.
Nói tóm lại mọi việc trên đời đều
« ... Chẳng qua vì tiền » cả.
Muốn biết rõ những câu nói trên này thì xin đến tối thứ hai 31 octobre và thứ ba 1er novembre 1927 lại rạp Cải-lương hộ viện xem diễn tích:
« ... Chẳng qua vì tiền »
Đại hài - kịch
Của M. Hà-trọng Hiếu soạn
và các viên chức các sở diễn giảng trường Thể-Dục Hanoi.
Trước là mua vui, sau là giúp việc công-ích, xin bà con chiếu cố cả.
Có bán vé từ 8 giờ sáng ngày chủ-nhật 30 octobre 1927 tại rạp hát.

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

Grâce à la révolution, les conditions sociales sont changées. Les maladies féodales et monarchiques ne sont plus dans notre sang. Il n'y a plus de moyen-âge dans notre constitution. Nous ne sommes plus au temps où d'effroyables fourmillements intérieurs faisaient frruption, où l'on entendait sous ses pieds la course obscure d'un bruit sourd, où apparaissaient à la surface de la civilisation on ne sait quels soulèvements de galeries de taupes, où le sol se crevassait, où le dessus des cavernes s'ouvrait, et où l'on voyait tout à coup sortir de terre des têtes monstrueuses.

Le sens révolutionnaire est un sens moral. L sentiment du droit, développé, développe le sentiment du devoir. La loi de tous, c'est la liberté, qui finit où commence la liberté d'autrui, selon l'admirable définition de Robespierre. Depuis 89 le peuple tout entier se dilate dans l'individu sublimé; il n'y a pas de pauvre qui, ayant son droit, n'ait son rayon; le meurt-de-faim sent en lui l'honnêteté de la France; la dignité du citoyen est une armure intérieure; qui est libre est scrupuleux; qui vote règne. De la l'incorruptibilité; de là l'avortement des convoitises malsaines; de là les yeux héroïquement baissés devant les tentations. L'assainissement révolutionnaire est tel qu'un jour de délivrance, un 14 juillet, un 10 août, il n'y a plus de populace. Le premier cri des foules illuminées et grandissantes c'est: mort aux voleurs! Le progrès est honnête homme; l'idéal et l'absolu ne font pas le mouchoir. Ceux qui furent escortés en 1848 les fourgons qui contenaient les richesses des Tuileries? par les chiffonniers du faubourg Saint-Antoine. Le baillon monta la garde devant le trésor. Les vertu fit ces déguenillés resplendissants. Il y avait là, dans ces fourgons, dans des caisses à peine fermées, quelques unes même entr'ouvertes, parmi cent écrins éblouissants, cette vieil le couronne de France toute en diamants, surmontée de l'escarboucle de la royauté, du régent, qui valait trente millions. Ils gardaient, pieds nus, cette couronne.

Donc plus de jacquerie. J'en suis fâché pour les habiles. C'est là de la vieille peur qui a fait son temps. [illegible] ne pourrait plus désormais être rouge est cassé. Tout le monde le sait maintenant. L'épouvantail n'épouvante plus. Les oiseaux prennent des familiarités avec le mannequin, les stercoraires s'y posent, les bourgeois rient dessus

IV

Les deux devoirs : veiller et espérer

Cela étant, tout danger social est-il dissipé? non certes. Point de jacquerie. La société peut se rassurer de ce côté, le sang ne lui portera plus à la tête; mais qu'elle se préoccupe de la façon dont elle respire. L'apoplexie n'est plus à craindre, mais la phthisie est là. La phthisie sociale s'appelle misère.

On meurt miné aussi bien que foudroyé.

Ne nous lassons pas de le répéter, songer, avant tout, aux foules déshéritées et douloureuses, les soulager, les aérer, les éclairer, les aimer, leur élargir magnifiquement l'horizon, leur prodiguer sous toutes les formes l'éducation, leur offrir l'exemple du labeur, jamais l'exemple de l'oisiveté, amoindrir le poids du fard au individuel en accroissant la notion du but universel, limiter la pauvreté sans limiter la richesse, créer de vastes champs d'activité publique et populaire, avoir comme Briarée cent mains à tendre de toutes parts aux accablés et aux faibles, employer la puissance collective à ce grand devoir d'ouvrir des ateliers à tous les bras, des écoles à toutes les aptitudes et des laboratoires à toutes les intelligences, augmenter le salaire, diminuer la peine, balancer le doit et l'avoir, c'est-à-dire proportionner la jouissance à l'effort et l'assouvissement au besoin, en un mot, faire dégager à l'appareil social, au profit de ceux qui souffrent et de ceux qui ignorent, plus de clarté et plus de bien-être...

(A suivre)

Những kẻ khốn nạn

Tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(Tiếp theo)

Nhờ có cuộc Cách-mệnh, mà những cách thức ăn ở trong xã-hội đổi khác đi hết. Từ đó bao nhiêu những tệ-đoan do từ thời-đại phong-kiến, thời-lại quân-chủ, không nhiễm ở trong huyết-mạch chúng ta nữa. Trong chế-độ không còn một lí gì gọi là di-tích của bán-khai thời-đại nữa. Bây giờ chúng ta không phải như ở những thời-buổi xưa, nghĩ đến bao giờ cũng sợ, thình lình đất bằng nổi sóng, ở đâu đứt lợn xéo ra, nghe như ầm-ầm quỉ chạy, giữa cỗi vân-minh bỗng đâu như các nhà chuột chủ trong lỗ chui ra làm loạn, đất nẻ ma lên, núi phanh quỉ hiện, tự dưng nhan-nhản những đầu trâu mặt ngựa như từ dưới đất nhô lên.

Cái nghĩa cách-mệnh là một nghĩa hay, thuận đạo lý. Dân gian đã thâm hiểu cái quyền-lợi, thì lại hiểu rõ cái nghĩa-vụ. Công-lý của hết thảy mọi người là lý tự-do, mà giới-hạn của tự-do là ở chỗ khỏi có tự-do người khác, theo như câu định-nghĩa thân-tình của ông *Robespierre* vậy. Từ năm 1789 trở đi cái nghĩa dân-tộc đoàn-thể nở-nang ra ở trong cái cá-nhân đã nâng lên đến độ trác-tuyệt, kẻ nghèo khó đến đâu mà đã hiểu cái kỉ-quyền thì cũng tiết ra sáng-suốt; kẻ dốt khát mà nghe trong mình cũng như nảng cái liêm-chính chung của cả nước Pháp. Cái lẽ em-ái của kẻ làm dân, thành ra như một bộ áo giáp vô-hình. Ai đã có tự-do thì biết nghĩa chính-trực. Đã biết cầm phiếu bầu-cử đi bỏ thì biết thì cái quyền làm chủ của dân. Bởi đó mà trong sạch, bởi đó mà bỏ hết được những sự thêm-thuồng bất-chính. Bởi đó mà nom thấy của ngành mật cái đầu nhìn đi nơi khác. Cái việc phi-thường cả một dân-tộc hóa ra liêm-chính ấy, ở lùng đến nỗi trong những ngày giải-thoát như là ngày 14 juillet, ngày 10 août, cả bàn dân xô nhau như thế mà không có ai là hạ-lưu, không có ai là đê-tiện nữa. Lẽ-dân kéo nhau lũ-lượt, như điên như hoảng, mỗi ngày một đông một rậm, mà mở miệng ra kêu thì kêu ngay rằng: Giết chết những quân ăn cắp! Thì ra tiến-bộ là một cái chính-trực. Đã có cực-điểm chủ-nghĩa, đã có tuyệt-đối tự-tưởng, thì không có đi lẩn tủi người ta. Xem ngay như năm 1848, bao nhiêu đồ thân-bảo ở điện *Tuileries* đem xếp lên xe mà tải đi, những ai đi áp-tải xe ấy có biết hay không? Chính là bọn nghèo đi nhặt giẻ kiếm ăn ở xóm thành-ngoại *Saint Antoine*. Kẻ áo rách đứng canh đống vàng. Đạo-đức làm cho người rách-rưới hóa ra vẻ-vang rực-rỡ. Trong những xe-cộ chở đi đó, có những kiện đồ qua loa đay nắp, có kiện nắp đã mở nửa-chừng, kể có trăm rghìn hộp ngọc, cả cho đến đồ quốc-bảo nhà-nước, là hạt ngọc kim-cương rất quí, giá đáng ba-mươi triệu. Một lũ người chân không có giầy, đứng canh cái mũ vua kết bằng bảo-thạch đó.

Xem đó thì biết rằng, trong việc cách mệnh không có một lí gì gọi là *Jacquerie* được. Những kẻ khéo tán để trào-tiếu cuộc cách-mệnh chắc hẳn cũng phiền vì câu ấy. Nói cách-mệnh là một việc kẻ cùng-khổ khởi đó [illegible] chính-giới được nữa. Cái lò-xo trong nhón đồ tế chơi giả là con ma đó, đã gẫy mất rồi. Ai ai đều đã biết. Cái bù-nhìn không làm cho ai sợ nữa. Chim-chóc đã mon-men làm thân quá với người rơm, quạ, kền đã đậu lên đầu lên cổ thằng nộm, các nhà bộ-chủ nghe những điều nạt-dọa ấy mà cười.

IV

Hai cái nghĩa-vụ : phòng-thủ và hi-vọng

Tuy vậy cũng nên hỏi xem bao nhiêu việc nguy-hiểm cho xã-hội đã qua khỏi hết chưa? Hẳn rằng chưa. Duy xã-hội chỉ vững được một điều từ nay không có việc bạo-động *Jacquerie* được nữa. Xã-hội từ nay không uất máu lên đầu bao giờ nữa. Nhưng xã-hội nên xem xét đến cái cách mình hô-hấp. Từ giờ không phải lo bệnh uất-máu nữa, nhưng lại mới có bệnh ho-lao. Bệnh ho-lao của xã-hội tức là cái nghèo-khó.

Người ta có thể bị sét đánh mà chết, lại cũng có thể hao mòn mà chết được.

Vậy thì, mấy câu sau này ta nên nói đi nói lại không, bao giờ biết mỏi miệng. Trước hết là phải tưởng đến những kẻ vô-phúc, những kẻ đau đớn, mà đỡ-đần cho họ, mà mở cửa cho họ được thở không-khí mát-mẻ, cho họ được sáng-sủa; ta nên thương-yêu họ, nên mở cho rộng cái nhõn-giới họ ra; nên ban-phát cho họ thật được đời-đào mọi cách giáo-dục, nên cho họ được thấy những gương cần-lao tiết-kiệm, chớ bao giờ để cho họ nhìn những gương lười-biếng, nên truyền-bá cho hết thảy ai ai cũng biết rõ cái mực-thước chung, thì cái gánh nặng riêng từng người nó bớt ra nhẹ; nên hạn-chế sự nghèo, mà không bạn chế sự giàu-có; nên thiết lập ra những công-sở cho công-chúng cùng hành-động; nên như thần *Briarée* có trăm tay mà giơ ra đón lấy những kẻ nhọc nhằn, những người yếu-ớt; nên dùng cái thế-lực chung của đoàn-thể mà mở ra những công-xưởng chung, cho ai nấy có tay được làm ăn; lập ra những trường-học cho ai nấy có khiếu hay nghề nào luyện-tập được nghề ấy; mở ra những sở thí-nghiệm cho bao nhiêu kẻ có tài chế-tạo được hết sức ra tay-tìm kiếm; nên tăng công và giảm khó nhọc cho kẻ thợ-thuyền; nên đem cái số tổn số khiếm mà làm số kết, toán, nghĩa là hiệu cho nhân dân tùy cái sức khó nhọc mà được hưởng thì lợi, tùy các số cần-dùng mà nạp dụng những đồ chế-hóa...

(Còn nữa)

• Những hồi trước đây, đã in thành mười hai quyển, một bên chữ Pháp, một bên Quốc-văn bán giá như sau này:

Phần thứ nhất:

Quyển I	223 trang, bản	0 $ 60
» II	203	—	0 45
» III và IV	159	—	0 35
» V và VI	193	—	0 45
» VII và VIII	319	—	0 65

Phần thứ hai:

Quyển I	213 trang, bản	0 $ 45
» II và III	237	—	0 50
» IV, V và VI	276	—	0 60
» VII và VIII	231	—	0 50

Phần thứ ba: Quyển I, II và III 251 trang, bản 0 $ 55
Quyển IV, V, VI và VII 299 — 0 65
Quyển VIII 305 — 0 65

Ở xa định thêm tiền cước, mỗi quyển . . . . . 0 $ 20
Cả mười hai quyển gửi làm mười [illegible] . . . . . [illegible]

Khảo về y-học cổ của ta

Châm-nhãng trích lục

Nữ khoa tạp chứng

Sản môn

(Tiếp theo)

Thai ý chậm ra có hai lẽ

1 Mãn hồi ngẫm vào lâm cho bào y trướng to lên mà không ra được.

2 Nguyên khí hư nhược, không thể sẽ đẩy bào y ra được.

Mãn hồi ngẫm vào bào y, thì bụng đau và chân trướng, kịp phải dùng bài đoạt mệnh đan hoặc bài thất tiếu tán để tiêu ứ, chậm thì quan da.

Nguyên khí hư nhược, thì bụng không đau cũng không chân trướng thì phải dùng bài bảo sinh vô ưu tán để cố nguyên khí.

Nhưng cái đó là phân biện cho được đánh mạch mà thôi, chứ lâm thời thì không gì bằng thang sinh hóa hoặc thang vạn toàn khứ nhân sâm, mới là chí đáng, cổ phương cũng có dùng bài phát thả tán gia hồng hoa tích mẫu hương phụ sơn cha trần bì ngưu tất, nhưng không lấy gì làm xác đáng cho lắm. Còn như bài hoa nhị thạch tán thì rất là thần hiệu không nên dùng, vì kim thạch tồn thương tràng vị nếu người khí hư yếu đại hư mà dùng thì nguy lập tức.

Thu bản tràng pháp

Có người thai chưa ra mà sản môn tới ra một mảnh ruột, gọi là bản tràng sinh, vậy phải dùng nước nóng hòa với dầu thơm mà ngâm cho được nhu nhuận, chờ khi thai và bào y ra sản tất rồi, bà lâm (ổn bà) sẽ xoa dầu vào tay mà đẩy dần lên.

Phương nữa,

Người ngoài ngậm dầm phun vào mặt người sản phụ, làm cho hăng hái khí xung lên, để sa rất bản tràng vào phía này cũng hiệu lâm, nhưng nếu có khi ngờ sự, cho nên không mấy người dùng.

Thu ứng bào pháp

Có người sản hậu, hàng quang (bọng đái) xa xuống hẳn tắc sản môn gọi là bào ứng, để là bởi khi lâm sản đáng nên thôi sinh, tạng phủ động giao mới thành như vậy, thì [illegible] phải dùng phương [illegible] tạng điều bổ.

Cổ bảo huyết pháp

Lâm sản thai chưa ra mà thấy bào đã phá hội, thì tất nhiên sản nan, phải kịp dùng bài thuốc bảo sinh vô ưu tán để cầm huyết, nếu huyết hao tổn lâm, thì phải dùng thang bát nhân gia ích mẫu, tay phương thư nói: « thai tiền nên thuận khí, sản hậu mới bổ huyết » nhưng tì vị không thực, khí huyết hư nhược thì lấy nào phải điều bổ, không chấp nệ được.

Đóng sản

Đóng sản nghĩa là để về mùa lạnh. Huyết bị lạnh thì ngưng, huyết ngưng thì thai không hoạt, cho nên lâm sản về mùa đông, thì trong buồng phải đốt lửa nóng cho nhiều sinh nhẫn, tay phương thư nói: « thai tiền nên thuận khí, sản hậu mới bổ huyết » nhưng tì vị không thực, khí huyết hư nhược thì lấy nào phải điều bổ, không chấp nệ được.

Nhiệt sản

Nhiệt sản nghĩa là để về mùa nực. Lâm sản về mùa nực thì sẽ phải tìm chỗ mát cho người sản phụ nằm có rằng mát quá thì không được, mà chỗ người sản phụ nằm không nên cho nhiều người vào, sợ nhiệt khí uất thì người sản phụ tất sinh huyễn vựng.

Sản nan có bảy lẽ

1 Sản nan bởi sự ăn uống

Đàn bà có mang mà có vận hành, khí huyết mới nhu lưu, bào tạng mới hoạt động, nếu thì những người vô nhân, thì khí huyết ngưng, thai sẽ trầm trệ cho nên sản nạn; xem ngay như những người rượng nương chợ bán vất vả khó nhọc trợt cái ở đầu đường giữa đường là phân minh, vậy có phải lao động là một cách vệ sản của đàn bà không.

2 Sản nan bởi sự ăn uống

Đàn bà có mang thì mọi ăn thứ gì con ăn thứ nấy, có mang mà ăn uống sung sướng (cao lương mỹ vị) thì thai nguyên bào đầy cho nên sản nạn, xem ngay như những người nghèo hèn ăn uống khám khổ, chợt cái giờ gió chưa kịp thấp đó đã đẻ phân mỗi, vậy có phải đạm bạc cũng là một cách vệ sản của đàn bà không?

3. Sản nan bởi sự dâm dục

Đàn bà có mang, thai nguyên cốt nhờ khí huyết để tư dưỡng, nếu dục hồn động thì khí huyết nhiễu loạn không đủ tư dưỡng thai nguyên, thai nguyên mềm yếu chuyển chẩu không có sức mạnh, cho nên sản nan, nhẹ có thể sẩy nhân hoài thai là ở riêng đình ngay ra một nơi, chứ không ham mải gối sưng đệm gấm (1) vậy quả dục chẳng là một sách hộ sản của đàn bà hay sao?

Lời dịu

Đàn bà có mang mà dâm dục không những là sẩy nan mà thôi có khi thai động mà tiểu sản cũng có, phải nên gia giữ mới được.

(Còn nữa) Phàng-năng-Tĩnh

(1) Chữ kinh thi giác chẩm sản hề, cẩm khâm lạn hề, giác chẩm là gối sưng, cẩm khâm là đệm gấm, gối đệm là đồ thường dùng của hai vợ chồng.

Lược khảo về dân tộc Nhật bản

(Tiếp theo)

Ấy một cái giọng đó, thực đã làm đại bẩm cho sái tư tưởng của hết thảy dân tộc Nhật bản. Ta xem đó ta lại phải hiểu cái mưu đồ thôn xâm lược của họ không những chỉ vì cái vấn đề mưu sinh mà thôi. ngoài cái vấn đề ấy ra họ lại còn cái mục đích đáng sợ hơn nữa là cái chủ nghĩa đại đế quốc vậy.

Cái thân tính của người Nhật-bản vốn hàm sự hăng hái vô hạnh, chính phủ nước ấy lại biết sức tiến hành cái chính sách xâm lược là thường lệ thực dân, cho nên ngày nay hết thảy các nơi trên mặt đất đâu đâu đều có cái dấu chân « guốc gỗ » của người nước ấy.

Cứ theo như biểu thống kê số người Nhật hiện kiều ngụ ở các nơi như Đài-loan, Triều-tiên, Khô-Việt-đảo, Đông-tam-tỉnh nội địa nước Tàu, Lê-thuận, Đại-Liên, Thanh-đảo, Nam-á, Đại dương-châu, Phi-châu, Nam-bắc-mỹ, Âu-châu Tây-bá-lợi-á, Nam-dương quần-đảo, có tới hơn 1.500.000 người rồi, trong cái số 150 vạn người kỉ cư ở các nước người ấy làm những việc gì? Trừ một số ít người là một phần tư đẳng xã-hội bị bách phải ra khỏi nước như bọn Phiên sơn-tiềm, còn thì ai nấy lòng đều theo cái cách hoạt động xâm lược người tộc ấy, chẳng ta không cần phải biết rõ cái cách xâm lược của họ những thế nào chỉ cần xem những việc bắt ép người Nhật ở các nước trong mấy năm nay, đâu đó đều xảy ra luôn, thì cũng đủ rõ cái cách xâm lược của họ gớm ghê như thế nào vậy.

Nếu bằng cái kế-hoạch xâm lược của dân tộc Nhật-bản có ngày thực-hiện, được là thống nhất được thế-giới thì lúc ấy người Nhật có thể yên hưởng được hạnh phúc hay không? muốn đáp lại cái câu hỏi đó thì trước hết phải xét xem dân tộc ấy có được cái năng lực thống trị và đồng hóa được người tộc hay là không. Về cái sự thực thống trị người tộc ở trong lịch sử Nhật thì trước kia chưa từng có, vì thời cổ người Nhật đều có chính phục được các giống Hà-di, nhưng chỉ là cái cách giết hại và xua đuổi mà thôi, thì không gọi là xâm được, cho đến về sau đây chiếm được Đài-loan và thôn tính được Triều-tiên, người Nhật đến hết cái lực lượng từ khi có lịch sử cho đến giờ, nhưng đến ngày xảy cũng có cách gì phục nổi được người Triều-tiên, điều đó đã rõ ràng, chớ nếu người Nhật quả có cái năng lực thống trị nước Triều-tiên, thì người Triều-tiên đã chẳng phát sinh ra những việc vận động cách mệnh, vì cái năng lực đồng hóa người tộc thì người Nhật lại là khuyết phạp hẳn, mặt là vì cái vận hóa tộc ấy thể thiếu không thể khiến cho người ngoại tộc cảm phục được, hai là vì cái tính hợp hòa của dân tộc ấy không thể dung hợp được ngoại tộc. Như trên đã nói, hai dân tộc Hàn, Hán qui hóa với Nhật-bản, đó không phải là vì mến cái văn hóa của Nhật-bản, chính là vì tránh loạn tìm đến đó làm chốn nương thân mà thôi. Vì vậy nên dân tộc Hàn, Hán ở Nhật bản lại đứng vào cái địa vị tuyệt vân hóa vậy.

Người Nhật-bản ở trên thế giới này cái có khiến cho họ dám to gan làm tràn là ở cái lòng tín-ngưỡng duy nhất của họ, họ tin rằng dân tộc họ từ xưa chưa từng có dân tộc khác thống trị nổi, ấy họ tự tin như vậy, về phần ta, ta có thể tin cho họ như thế không? Vì thế ấy các nhà đã hoàn nghiên cứu kỹ càng cái tính chất dân tộc Nhật-bản, đều nhận ra là dân tộc Nhật-bản không bị người tộc thống trị là nhờ ở cái hoàn cảnh và cơ hội may mắn mà thôi, chứ thật ra họ cũng chẳng hẳn có cái năng lực gì để giữ cho khỏi người tộc thống trị vậy.

Thật vậy nước Nhật-bản có hai nước láng giềng là nước Triều-tiên và nước Trung-hoa mà hai nước láng giềng ấy lại đều là hai dân tộc yếu sự hèn hèn, nhân sự nát phẹt, đó là một cái hạnh phúc cho dân tộc Nhật-bản. Giả nếu Trung-hoa và Triều-tiên lại là nước Đào-ý-chi và Ngô-la-tư thì có lẽ dân tộc Nhật-bản đến ngày nay không còn mảm mống nào cũng chưa biết chừng, nước Triều-tiên đã không lớn bằng nước Trung-hoa, nhưng đất sát và nhân dân so với nước Nhật cũng không chịu hèm nhau, nếu dân tộc ấy cũng cũng biết tự cường thì Nhật cũng chưa đã mà nước trời được.

Nhưng đã sao mặt lòng, hết thảy người các nước trong thế giới bây giờ đối với người Nhật đều cho là 1 dân tộc đáng nên [illegible], đáng nên phòng ngừa, vậy về phần ta, ta há lại không nên xét biết đến ru.

(Công-luận báo)

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thông-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . . 0 $ 15
Tiền cước thường . . 0, 05
Tiền cước Recommandé thêm 0, 10
Thư và mandat gởi cho:
M. LÊ-NGUYỄN-ÚC
61-63, Rue du Coton
HANOI
6701

Nhà Ba-chuông
TỨC LÀ HIỆU
BÁO-CHÉ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu, Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phải, làm cho hay ho sợt.

Ấy là:
THUỐC NƯỚC SỐ HUYẾT
MÁU BÒ 1000
5801

CHUNG TẤT
Quyển thứ mười tám
TRUYỆN
Ba người Ngự-lâm pháo-thủ
ĐÃ XUẤT BẢN RỒI
Giá: 0 $ 08
Toàn bộ 18 quyển, mỗi quyển 0 $ 05, hoặc đóng làm bốn quyển lớn có bìa, mỗi quyển giá 0 $ 25.
IN TIẾP THEO
Tê lê-mặc Phiêu-lưu-ký
(Les Aventures de Télémaque)
par Fénelon

SÁCH MỚI XUẤT BẢN
LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ sinh-viên học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in Bản-quán
Giá mỗi quyển . . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0 $ 05
Ở xa xin gửi thư và tiền về
ông Bùi-quán-Thanh
13 — 65, Rue du Coton — Hanoi

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Các đường xe lửa ở Đông-dương

III

Đường Hải-phòng-Laokay. — Con đường ấy dài 384 km, khởi hành từ Haiphong là nơi cửa bể cần Bắc-kỳ, đi qua miền Trung-châu Bắc-kỳ rồi lên miền Cao-nguyên sông Hồng-hà.

Miền trung-châu Bắc-kỳ, từ Haiphong lên Việt-trì, là một miền cảnh nông, dân trù đông thịnh, qua Hải-dương và Gia-lâm (98 km); trong đoạn ấy có mấy ngã đường Hanoi-Nam-quan 6m, rồi lại từ Gia-lâm lên Việt-trì (171 km) lại mượn vào đường Hanoi — Nam-quan 6 km nữa cho đến ga Yên-viên.

Từ Việt-trì đến Laokay (giáp giới Tàu) đường sắt theo dọc sông Hồng-hà mà đi, miền thung-lũng thì chật hẹp, ít cây cối, ít người ở. Duy có tỉnh Yên-bái là nơi thì-mật hơn cả.

Đoạn đường từ Haiphong đến Gia-lâm giao cho công ty xe lửa từ tháng avril 1903; từ Gia-lâm đến Việt-trì giao cho công ty từ tháng novembre 1903 và đoạn từ Việt-trì đến Laokay giao cho công ty từ tháng avril 1906.

Số chi phí tổng cộng hết 78 triệu phật lăng, mà làm được 383 km đường cả thảy; tính ra thì mỗi kilomètre hết 203.500 phật lăng, theo thời giá trung-bình lúc bấy giờ chừng vào 87.700 đồng bạc.

b) *Đường Hà-nội - Vinh.* — Con đường này khởi hành từ Hanoi, qua miền trung châu sông Hồng-hà, những tỉnh thành Hà-nam, Nam-định và Ninh-bình, đến Bỉm-sơn (142 km) hết địa phận Bắc-kỳ thì vào miền đồng bằng tỉnh Thanh-hóa, rồi theo dọc bờ bể đi đến mấy thung lũng sông Mã là tới Vinh (321 km).

Suốt đọc đường chạy, chỉ trừ miền giữa khoảng Ninh-bình và Thanh-hóa không kể, toàn là miền cây cối tươi tốt cả, dân cư đông đúc, nhất là về miền trung-châu Bắc-kỳ.

Lại có một đoạn đường 5 km nối từ Vinh ra đến cửa bể Bến thủy.

Đường ấy làm cần đến từng đoạn như sau này:

Ngày 9 janvier 1903 làm xong đoạn đường từ Hanoi đến Ninh bình (117 km);

Tháng décembre 1903 làm xong đoạn đường từ Ninh-bình đến sông Mã (171 km);

Đoạn cuối cùng làm xong, cho bắt đầu chạy từ ngày 17 mars 1905.

Tất cả con đường ấy làm phí tổn hết 43 triệu phật lăng, mà số chạy có 306 km; tính trung bình ra mỗi kilomètre phí-tổn hết 132.000 phật lăng, trị giá bạc trung bình đương thời lúc bấy giờ thì mỗi kilomètre tốn hết 57.400 đồng.

c) *Đường Tourane-Huế-Đông-hà.* — Đường này khởi từ Tourane là một nơi cửa bể to ở Trung-kỳ, rồi qua Huế (103 km) qua Quảng-trị (160 km) đến Đông-ha (175 km).

Đường ấy thoạt kỳ thủy làm đoạn từ Tourane tới Huế, bắt đầu chạy từ ngày 15 décembre 1906.

Kể làm đến đoạn từ Huế đến Đông-hà, bắt đầu làm từ năm 1905, đến năm 1908 thì xong và bắt đầu chạy.

Số tiền chi phí tổng cộng hết 31.8.0.000 phật lăng mà được 175 km. Đường cả thảy, tính ra mỗi kilomètre phí tổn hết 181.600 phật lăng, trị giá bạc trung bình lúc bấy giờ thì mỗi kilomètre hết tới 74 400 đồng.

d) *Đường Saigon-Khánh-hòa-Langbian.* — Khởi hành từ Saigon, đến Biên-hòa, thì đường ấy chạy qua những miền màu mỡ tốt-tươi, dân cư đông-đúc. Từ khỏi Biên-hòa trở đi đường ấy đi vào miền có núi rừng rậm, rồi ra Mường máu là nơi gần sát bể Trung-kỳ, ở đấy có con đường nhánh dài 12 km ra đến Phan-thiết, là nơi cửa bể đánh cá và là nơi trung-tâm nên kinh-tế của miền ấy.

Rồi từ đấy đi Phan-rang, Cam-ranh và tới Nha-trang.

Từ Phan-rang. (Tourcham) lại có làm một đoạn đường dài 41 km tới Krongpha. Đoạn đường ấy tóm là đến đường đi Ba'g sau này.

Công việc làm đường này khởi từ năm 1901, làm đoạn đường Saigon Tân-linh (132 km) Mãi tới đến năm 1908 mới bắt đầu chạy và năm 1913 mới chạy được suốt cả đoạn đường.

Từ Saigon đến Nha-trang 409 km gồm cả các đường nhánh nữa, tổng cộng được 466 km cả thảy.

Số phí tổn về việc làm các đường này hết 69 triệu phật lăng, tính ra mỗi kilomètre tốn hết 148 000 phật lăng, trị giá bạc trung bình đương thời thì mỗi kilomètre hết là 60.900 đồng bạc.

(*Còn nữa*) D. *dịch*

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Trinh-thám kỳ hiểm

(*Tiếp theo*)

Người chồng nói:

— Có sao mà không muốn cho ta vào nhà đằng sau.

Người con gái nói:

— Chẳng có sao gì cả. Cái có một điều ở đây cho sạch sẽ chẳng vào nhà sau cái sự giao hợp nhau nhiều khó chịu.

Nguyên người chồng lão ở ngoài quán đi về đến chàng, đã thấy tên lính tuần-bổ bảo rằng: « Vợ anh có cho chỗ cho một tên do thám ở phương nam mới đến, ấy nên ở trong nhà đấy » vì thế nên về đến nhà ngài cho vợ có việc cần dùng. Mới bảo vợ rằng:

— « Hiện nay quân lính nghiêm trang, ai phạm vào luật, thì nhất quyền theo quân pháp mà đem xử cả, dẫu dân bà có lòng tử tế cứu người phạm vào luật cũng chẳng ai tha. Ta bảo thực nàng, không nên phạm vào cấm lệnh ấy ».

Người vợ mừng quá, chẳng đáp lại sao.

Người chồng nói xong, cầm gươm đứng dậy vào thẳng nhà sau. Người vợ giữ lại không được.

Lại nói đến cái nhà sau, chỉ có một lối cửa ra vào lên bếp, nhà bếp cũng có cửa, nhưng đã đóng chặt, không nghe thấy tiếng động cửa. Người chồng vào thăng khám, hết xó nọ sang xó kia, chẳng thấy ai cả. Người vợ cũng theo vào trông khắp nơi chẳng thấy người khách lạ đâu lấy làm kỳ dị.

Nguyên Kịch-phi ở nhà sau, nghe thấy tiếng người đàn ông sắp vào khám, không có đường trốn lánh, mới lẻn vào một cái nhà nhỏ hẹp tối tăm ở bên cạnh cái nhà sau, nhà ấy chứa đồ đạc ngổn ngang, lại có một cái hòm lớn rỗng không khóa, liền mở nắp hòm, vào trong ẩy nằm, đậy nắp hòm lại.

Đương lúc người chồng tìm khám, người vợ cứ lo ấy này, chỉ sợ chồng tóm được, thì khách lạ sẽ bị bắn chết. Người chồng khám không thấy mới ăn tơm, vừa ăn vừa nói chuyện, bụng vẫn hồ nghi, ăn xong nói rằng:

— Hay là nó lẩn vào cái nhà nhỏ hẹp, chứa đồ chứ cũng sai được.

Nói xong lại cầm gươm đứng dậy toan vào tìm, người vợ sau đi lùng mãy, nắm áo chồng giữ lại, người chồng dật ra, liền đi thẳng vào, tìm khắm chẳng thấy nàng tích khách lạ đâu cả, người vợ theo vào sợ hãi xem mà lại.

Chồng nói:

— Nếu nàng đã không giấu người, sao lại sợ khiếp đảm như thế, nói xong lại chỉ tay vào cái hòm mà hỏi rằng:

— Hay là nó ẩn trong cái hòm này chăng?

Người vợ vội khóa hòm lại, bảo chồng rằng:

— Cái hòm này là hòm đựng quần áo và đồ đạc của đứa con gái tôi, nó lấy chồng người phương nam, nhờ tôi mua đồ giúp đựng ở trong nhà. Ngày mai tôi tống cái hòm này về phương nam, giá nó quách cho rồi. Người chồng lấy cái hòm ấy thấy nặng, ngài nàng vợ đề vàng bạc sang quần áo ở trong ấy chắc chắn đến nữa.

Hôm sau người vợ viết một tờ thư kín gửi cho người chị em thân thuộc mà nhờ đem hộ cái hòm ấy về phương nam cho người con gái, bảo thuê phu khiêng cái hòm ấy lên xe-lửa chở về phương nam.

Kịch-phi ở trong hòm ấy bứt bứt không khí, ngồi đi như chết, không tính nhân sự gì cả, kịp đến tối và đến phương nam, không hòm xuống, mở nắp ra, thì thấy thân thể đã cứng. Cái y-sinh đem thuốc đến cứu mới sống lại.

Kịch-phi đến lúc tỉnh lại, thấy mình nằm ở trên giường, ở trong cái nhà lịch sự, có ba bốn người con gái đứng chung quanh. Kịch-phi tỏ rằng đây là chốn nào.

Các người con gái đứng chung quanh mới nói rõ nguyên ấy cho Kịch-phi nghe. Phi lấy làm cảm tình, đem dòng nước mắt, tự nghĩ rằng nếu hôm ấy chậm mở ra một tí nữa, thì hồn mình đã theo người con gái đang ở nhà. mà Kịch-phi đến đây sống lại là những người cứu mình? Có phải là một hội nữ-hiệp ở phía nam nước Tàu, chuyên cứu cho những người tính Trung-hoa bị thương. Thạch-hằng dịch thuật

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền: 1 $ 00

Âu Tây tư-tưởng

(*La Pensée de l'Occident*)

Dịch văn thư xã

Hiện nay bản-xã đã in hết bộ Ba người ngự-lâm phóa thủ (Les trois Mousquetaires d'Alex.-Dumas). Toàn bộ thành ra 18 quyển nhỏ bán mỗi quyển 0 $ 05. Hoặc đóng làm bốn quyển lớn có bìa mỗi quyển giá 0 $ 25.

Từ nay khởi sự in sách Tế-tế mộ Phiên-ma-ký (Les Aventures de Télémaque, par Fénelon) cũng có mấy trăm quyển nhỏ, bán mỗi quyển 0 $ 05. Sách này thước vở lịch sách kinh điển của qui-quốc, lời lẽ như tơ Luận. Mạnh. Học nó rất là bổ ích. Các sách các bản-xã bán lẻ bán quan. Ai ở xa muốn lấy bản-quán gửi đến ra quyển nào gửi quyển ấy thì gửi ra cứ gửi cho 1 $ 00 hay là 2 $ 00 trước, sau nhờ tính tiền sách và tiền cước gửi nhất, bản-xã sẽ có thư bảo trước để các ngài biết tiền tính tiền mà gửi.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những đệ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghíp.

Mắc bệnh ghíp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghíp, chỉ có một thứ thuốc là:

Cachets du Docteur Rascol

1 $ 00 một ống sáu cachets

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(*Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.*)

MỖI DÒNG CHỈ 0 $ 10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đổi chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất đồ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem hết rao vặt, đọc chán ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua bán đăng nữa, còn ngài nào muốn đăng vào mục rao hàng nữa, thì xin phải tính giá 0 p. 05 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán

(*Immeubles à vendre*)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ.

Muốn bán hai cái nhà gạch ở làng Bạch-mai. Một cái hai gian một lối đi, một cái một gian một lối đi. Hai cái nhà ấy cái nào cũng có hai lớp, bếp và chuồng tiêu. Giá một cái 1.500 $ 00 và một cái 800 $ 00.

Hỏi tại số 68, phố hàng Trống, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Nhà muốn bán, đất rộng và dài. Hỏi ại nhà báo. 7.172

Xe ô-tô

(*Automobiles*)

Muốn bán một cái auto Citroën, 5 mã-lực. Xin đến phố hàng Chuối, số 17 mà em từ 11 giờ đến 2 giờ chiều.

7.161

Muốc bán xe ô-tô « Citroën » 10 mã lực, mới chạy có 10 500 kms, đèn điện, còi điện, và đèn đất, giá 900 $ 00.

Hỏi tại: M. Ly-Siac Tsune, Standard Oil Co Haiphong. 7.174

Xe-đạp, xe mô-tô

(*Vélos, motos*)

Bán một cái xe mô-tô hiệu *Gnôme et Rhône*, 4 mã-lực, 3 *vitesses*, kiểu *Grand Tourisme*, mới chạy được chừng 4.000 *kilomètres*.

Hoi tạ bản-quán hoặc ở hiệu *Deleule*, phố hàng Trống, Hanoi. 7.144

Đồ-đạc

(*Mobiliers*)

Muốn bán cả đồ đạc trong nhà, gồm có: 2 cái giường, 2 cái ghế bành, 2 cái ghế thấp, 2 cái ghế dài, 2 cái ghế đẩu, 2 cái gương to, một cái bàn. Hỏi tại: 125, Route de Sinh-từ, Hanoi 7.143

Muốn mua:

(*On achète*)

Muốn tậu một con ngựa, ngựa tây hay ngựa lai cũng được, dùng cưỡi và kéo xe. Hỏi tại nhà báo. 7.171

Mất đồ hẹn thường

(*Perdus*)

HỘI UẨN-HOA

Ban trị-sự hội Uẩn-hoa có lời bá-cáo các hội-viên cùng liệt-vị công-chúng biết rằng: kỳ hội-đồng họp ngày 11 Juin 1927 trước, ông nguyên phó hội-trưởng bản-hội Phan-viết-Tuân và ông nguyên chánh-thủ-quỹ Nguyễn-văn-Lộc, trong khi đi đường, vô ý bỏ quên cả sổ sách trên xe, chẳng may bị thất-lạc, ngay hôm ấy hai ông hiện đã có đơn biện được mấy ngon, vậy xin ngài xơi tạm cho đỡ đói vậy.

Tam-tạng ngồi thấy mặt tanh sặc lên, liền đứng dậy cầm tay mà nói rằng:

Thưa các vị nữ bồ-tát, bồn-tăng thực là ăn chay từ khi còn ở trong thai, ngày nay không thể ăn được những món mặn.

Những người con gái đều cười mà nói rằng:

À, thế ra trưởng-lão ngài ăn chay.

Tam-tạng nói:

A-di đà-phật, những món này, nếu bồn-tăng ăn vào thì không còn mong được thấy đức Thế-tôn, cầu được chân-kinh nữa. Vậy mong rằng các nữ bồ-tát đường-kinh nhẫn bằng phóng sinh, thà cho bồn-tăng này được đi ra.

Tam tạng nói rồi, đứng dậy toan chạy, những người con gái liền chạy ra chặn cửa, giữ lại không cho chạy, đều nói lên rằng:

Mới vào đây làm gì? đã vào rồi, lại chạy đi đâu?

Những người con gái ấy đều có vẻ nghề, nắm chặt lấy Tam-tạng mà lôi đi như lôi con đê, Tam-tạng đăng co lại, bị ngã lăn ra đất, những người con gái xâm lại, lấy thừng trói chặt, rồi treo lên xà nhà, xong rồi mấy đều cởi áo ra.

Tam-tạng thấy vậy sự quá, nghĩ thầm rằng: chúng nó cởi áo ra, có lẽ đề đánh ta chăng, hay là đề làm thịt ta mà ăn chăng. Trời ơi, tính mạng ta nguy mất rồi! Nhưng bởi lâu thấy những người con gái ấy chỉ cởi áo thôi trên, để lộ cái bụng ra, rồi đều biền phép thần-thông, thò tay vào rốn kéo những dây to ra, đem chăng lên cả cửa trang-viện lại.

Lại nói chuyện Đại-thánh cùng Bát-giới và Sa-tăng, đều đăng chờ ở hòa cạnh đường cái lớn, hai người kia thì đăng chăn ngựa và trông gánh hành lý, chỉ có Đại-thánh chẳng phải làm gì, cứ leo hết cây nọ, nhảy sang cây kia, bứt lá tìm quả, bỗng quay đầu thấy một tia sáng, sự quái, vội vàng ở trên cây nhảy xuống mà nói to lên rằng:

Hỏng! hỏng to rồi! Sư-phụ không khéo nguy mất!

Đại-thánh nói rồi, lấy tay chỉ mà hỏi hai người rằng:

Hai người thử nhìn xem nơi trang viện kia thế nào?

Bát-giới và Sa-tăng nhìn xem thấy một luồng khí sáng như hoa, trắng như tuyết, Bát-giới bỗng kêu lên rằng:

Thôi hỏng! sư-phụ ta gặp yêu tinh mất rồi! Chúng ta phải mau mau vào cứu sư-phụ ta mới được. (*Còn nữa*).

Lạc con

(Mục này đăng không lấy tiền)

(*Enfants égarés*)

Thưa các quí ông quí bà rõ cho số là tôi có một đứa con gái thân-thế mong manh xuân-xanh chừng độ 18 tuổi, vậy độ tháng giêng vừa rồi, tôi mới cho kết hôn mấy một cậu con giai cũng là con nhà gia thế ở trong làng tôi (Xuân-áng). Hôm mồng 6 tháng 7 mới rồi, không biết vì duyên cớ gì mà nói rối nhà bảo đi chợ rồi không thấy về, nhà bố mẹ chồng và tôi đã hết sức tìm tôi chung quanh vùng đó, xong thật tốn công vô ích.

Vậy ngài nào khi biết tin xin ra cái bảo tâm mà cứu lấy con nhà lương-thiện mà tổ giờ xem xét hộ cho, nếu thấy được con tôi hết bao nhiêu tiền phí tổn tôi xin chịu.

Nếu ngài nào có lòng thương tình muốn giúp tôi, nếu còn nghi hoặc điều gì viết thơ về hỏi xin minh khai và xin đa tạ vô cùng.

Monsieur Bô
Village de Xuân-Áng
Huyện de Gia-khánh
Province de Ninh-binh. 7.153

Tôi là Phạm-thị-Chúc ở xã Thượng-đồng, huyện Phong-doanh, Nam-định, có một đứa con gái là Phạm-văn-Ất, không biết vì cớ gì mà tự-nhiên bỏ đi đâu không biết từ ngày 12 tháng tám đến giờ; mà tôi đã tìm hết mọi nơi không thấy nó đâu. Mẹ có một con thương nhớ lắm. Vậy xin có ông bà nào thấy nó ở, hay là thấy nó ở cầu làm ơn mách bảo cho, hoặc gửi thơ cho biết thời tôi xin đến nhà lấy tạ.

7.167 Phạm-thị-Chúc.

Lặt vặt

(*Divers*)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 4 REP

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho: bổ không có tiền gửi thì cho giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng mặt tháng tây trở đi cho gọn.

TÂY-DU

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

HỒI LXXII

Lại nói chuyện Tam-tạng từ biệt nước Chu-tử, gia roi cho ngựa chạy, thẳng theo đường sang Tây-phương, trải qua biết bao nhiêu sông núi, thời giờ thấm thoát đã lại hết thu sang đông. Cảnh lúc thấy trời đang đi, bỗng trông thấy một nơi trang viện, Tam-tạng xuống ngựa đứng ở bên đường mà nói rằng:

Ta xem nơi này là nhà người ở, ý ta muốn tự vào để khuyến hóa lấy cơm ăn.

Đại-thánh cười mà nói rằng:

Sư-phụ muốn ăn cơm, để tôi xin đi khuyến hóa, cần gì sư-phụ phải đi.

Tam-tạng nói:

Mọi hôm vì chung quanh đường đi không có nhà người ở, nên phải phiền các người hóa cho lấy, nhưng khuyến hóa, còn như hôm nay nhà người ở gần ngay cạnh đây, và lại được hôm khi giờ sáng sớm, để ta đi khuyến hóa lấy và đi chơi xem nhà cửa.

Bát-giới nghe lời liền lấy bát và chậu đưa cho Tam-tạng.

Tam-tạng cầm lấy rảo bước ra đi, thẳng đến trước nơi trang-viện ấy, đứng lại nhìn xem, thấy đăng trước mặt trang-viện có một cái cầu lớn bằng đá, nom rất thanh-nhã. Nguyên là trong nhà ấy không có con giai, chỉ có sáu bốn người con gái, đang ngồi thêu ở trong nhà. Tam-tạng không dám tiến vào, đứng nép mình ở bên cổ hồi cây mà nhìn vào, thì thấy bốn người con gái ấy người nào cũng mắt phượng mày ngài, nhan sắc rất xinh đẹp. Đứng một hồi lâu, cứ thấy im phăng phắc, tuyệt nhiên không có tiếng gì hão chỗ xôn chi cả. Tam-tạng nghĩ thầm nếu ta không khuyến hóa được cơm ăn thì những đồ đệ ta nó sẽ cười ta là không làm gì được.

Tam-tạng nghĩ vậy, rồi rảo bước qua cầu đi vào, thì thấy ở bên trong cái nhà đanh, có một tòa hương đăng, ở dưới sân đình lại có ba người con gái nữa cũng xinh đẹp, đang cùng nhau đá cầu. Tam-tạng đứng nhìn một hồi lâu, rồi nói lên rằng:

Thưa các vị nữ bồ-tát, xin thy duyên bố thí cho bần-tăng một tí cơm chay.

Những người con gái nghe tiếng đều ra ý vui mừng lắm, bỏ kim chỉ xuống và vứt bỏ quả cầu đi, cùng nhau cười khanh khách, chạy ra cửa đón và nói rằng:

Thưa trưởng-lão, chúng tôi không biết là ngài đến, nên không ra đón trước được, nay ngài đã hạ cố đến chốn hoang trang này, xin mời ngài vào trong nhà ngồi nghỉ.

Tam-tạng nghe nói vui mừng, làm bảm nói rằng:

Phúc đức quá! phúc đức quá! phương Tây là đất phật, nữ lưu cũng biết trọng người tu-hành, vậy sẽ bạn đàn đông hà lại không biết thành tâm thờ phật! hay sao?

Tam-tạng chạy lại bái qua loa mấy đầu, rồi theo những người con gái đi vào trong cái nhà đanh, lại đi qua tòa hương đăng, nhìn xem bên trong chẳng có nhà cửa chi cả, chỉ đều là hang đá và khe núi mà thôi. Một người con gái đến đình lại có ba người con gái nữa cũng xinh đẹp, đang cùng nhau đá cầu. Tam-tạng đứng nhìn một hồi lâu, rồi nói lên rằng:

Thưa các vị nữ bồ-tát, xin thy duyên bố thí cho bần-tăng một tí cơm chay.

Những người con gái lại ra ý vui vẻ, cùng nhau cười khanh khách, đều mời Tam-tạng ngồi.

Tam-tạng không biết làm thế nào, đành phải ngồi xuống.

Những người con gái liền bảo rằng:

Dám hỏi trưởng-lão ở bảo-sơn nào đến đây? khuyến hóa về việc gì?

Tam-tạng nói:

Bần-tăng đây không phải là hòa-thượng đi khuyến hóa đâu, nguyên là ta kẻ sai của vua Đường ở phương Đông sang Tây-phương để cầu kinh, vì đi qua bảo-sơn đây, lòng không dạ đói, phải vào gai-trang khuyến hóa lấy cơm ăn, rồi lại phải ra đi.

Những người con gái đều nói:

Nếu vậy thì hay lắm, chỉ cần nên mau mau đi sắp dọn cơm chay, để dâng hòa-thượng xơi.

Rồi ba người ngồi lại tiếp Tam-tạng, bà nói về chuyện nhân-quả, còn bốn người đi vào trong nhà sắp sửa cơm nước.

Họ sắp sửa cơm nước những gì? Toàn là những món ăn cỗ, một mâm thịt người rán bằng mỡ người, rán rồi đem chảy lại, để thay làm bánh, một mâm đậu hũ nấu bằng máu người, để cả vào hai cái khay, bưng ra đặt lên trên bàn đá, rồi nói với Tam-tạng rằng:

Xin mời ngài, vội vàng không kịp

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
89, Phố Paul Bert, — HANOI

HIỆU TRỊNH-XUÂN-NGHĨA
7, Rue du Chanvre, Hanoi — Téléph n° 256

Mới sang mấy thứ hàng sau này bán lẻ và bán buôn, giá rất hời:
— *Các thứ máy đánh lửa (briquets) bất nhất và đá.*
— *Vải mạn tây (tulle moustiquaire).*
— *Cổ tây nhỏ đêm (crin végétal).*
— *Các thứ gương lắp vào auto (pare brise d'auto).*
— *Crochets để treo các khung tranh ảnh và đồ-cổ.*

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra ngoài thứ thuốc rất hiếm.

Giá tiền: 1 $ 30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0 $ 80

BÁN TẠI HIỆU Bảo-chế
L. BLANC
31, phố Paul-Bert Hanoi

Hoàng Quang-Thiện
BIJOUTIER
CERTIFICAT D'ART DECORATIF
91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng, bạc rất khéo và cẩn thận

NHỜ BẠN TRI-ÂM

Nhớ người người có nhớ ta,
Đêm khuya thanh vắng ai ta tri âm?
Buồn không thơ thẩn một mình,
Biết ai là kẻ nhớ nhau nước non.
Cách nhau đã mấy giòng tròn,
Người về Qui-quốc ta thời Nam-bang.
Ước gì cho thấy mặt chàng,
Để em tỏ chuyện nguồn-cơn sự nhà.
Anh đi anh có biết chăng?
Ở nhà em ngày mong chẳng với giai.
Ngất vì lại sợ sai nhời.
Cho nên em phải thơ-ơ một mình.
Khi buồn em phải giải xầu,
Chè tàu Kim-thái uống giầy đỡ khuây.
Này này ơi hỡi đồng bang?
Chè tàu tốt thế ta nên mua dùng.
Chè ngon hương ngát la thay,
Chè tàu ngon thế ai đương cho bằng.

Bảo-Ngọc lai cảo
KIM THÁI
N° 3, Rue des Cantonnais, Hanoi

Thuốc trị chứng thổ tả

HIỆU « CÁI THÁP »

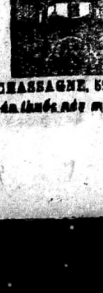

Thứ thuốc này chế ra để chuyên-trị chứng thổ tả mới mắc phải cùng là các chứng đau ở bộ máy tiêu-hóa (dạ-dày, ruột).

Thuốc ấy chữa bằng các chất trị được đã các chứng do bệnh ấy sinh ra.

Thuốc uống rất êm để trị các chứng đau trong dạ dày, trong đại tiểu tràng rất thần-hiệu. Thuốc ấy uống thì khỏi hẳn chứng buồn lợm, buồn nôn và chứng đau bụng đầy-đặt trước khi đổ ra khỏi nôn.

Thuốc có chất làm cho chứng đỡ chứng đi rửa và cầm liệt hẳn được chứng đi rửa, lại khiến cho người bệnh chóng thấy khoan-khoái trong mình và chóng lại sức.

Trong thuốc ấy lại có chất bổ tim, làm cho quả tim mạnh mẽ lên và làm cho khắp mình được phát nhiệt chóng được.

Thuốc ngon rất dễ uống, không có công phạt gì cả.

Phàm những chứng đi rửa, thổ, không phải là thổ tả, cũng đều uống được cả.

Người lớn: *Cứ 2 giờ uống một thìa lớn (thìa xáp);*

Trẻ con: *Cứ 2 giờ uống một thìa nhỏ (thìa cà-phê).*

Chỉ ở hiệu Bảo-chế CHASSAGNE, 59 phố Paul Bert, Hanoi có bán thuốc này mà thôi.

Cuộc thi xe đạp Hanoi Đáp-cầu. — Bắn hôm nay lại thêm được 11 người tỉnh nguyện dự thi vào giải thứ nhì, thế là tất cả 51 người rồi:

MM: 41 Đào-khánh-Cán, 42 Ng-văn-Phúc, 43 Ba-văn-Đạo, 44 Đào-khanh-Cán, 45 Lê-văn-Tainh, 46 Sofrans, 47 Nguyễn-văn-Nhân, 48 Ng-văn-Bất, 49 Bạch-vinh-Hoan 50 Vennemani, 51 Pham-xuân-Thông.

Còn những người xưa nay vẫn có tiếng thi xe đạp giỏi thì vừa rồi mới đưa giấy vào thi:

N° 1 Mẫy Louis, 2 Trần-Thinh, 3 Nguyễn-văn-Châu, 4 Can, 5 Hà-văn-Chánh, 5 Trần-Mau.

Bắn mồng 2 tháng một tây này thì hết hạn đưa giấy xin dự thi, quá sang ngày khác thì không nhận nữa.

Còn thêm mấy điều rõ bảo về khi chạy thi, và những tên các ông có lòng quảng-đại để đãi vào hội để thưởng cho những người được giải thì chúng tôi xin đăng sau.

Hội Pédale Tonkinoise lai cảo

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có lời thành tạ các cụ, các ông, các bà đã có lòng thương-mến cho đi phúng-viếng, gửi giấy chia buồn hoặc đưa đám tiên-phụ, thân phụ, bào huynh và nhạc-phụ chúng tôi là ông Trương-mạnh-Chung ngày 27 vừa rồi.

Trong khi tang-gia bối-rối, lỗ phải điều gì sơ suất, xin các cụ, các ông, các bà tha thứ cho.

Vi-trong-mạnh Art — Trương-Minh-Chính và vợ con
Bào-đệ: Trương-qui Bính và vợ con
Tế-tử: Nguyễn-Cẩu và vợ con; Ng-v-Lâm và vợ con; Ng-đức-Mai và vợ; Hứa-v-Bách và vợ con
Nữ-tử: Trương-thị-Phương; Trương-thị-Mậu, sàng sác chán chất đồng bái tạ.

Ngạch y tế. — MM. Nguyễn-văn-Quang, Trần-văn-Lễ, Tô-phương-Đang tức Ky Y sĩ thí sai tập sự được thăng thí sai hạng năm kể từ ngày 25 février 1927 là ngày hết hạn tập sự hai năm.

M M. Nguyễn-văn-Tiếng, Trương-văn-Hsâu, Kuoon-kim-Seng y sĩ thí sai tập sự được thăng thí sai hạng năm kể từ ngày 24 Mai 1927 là ngày hết hạn tập sự hai năm.

M. Nguyễn-kim-Kinh được sĩ thí sai tập sự được thăng thí sai hạng tư kể từ ngày 25 Septembre 1927 là ngày hết hạn tập sự hai năm.

Mang súng lục không có giấy phép. — Hồi 10 giờ đêm hôm qua, hai người mật-thám đi qua phố hàng Bông thợ nhuộm gặp một người tên là Phạm-hữu-Phương mang một khẩu súng lục có 6 viên đạn. Hỏi thì người ấy khai rằng làm công cho hiệu Costa bán súng ở phố Tràng-thi số 14, nhà ở phố Hàm-long số 12 và sắng ấy sai một ông Tây trong Huế cầm hiệu Costa chữa, nhưng trong hiệu không có thợ, phải tìm thợ ngoài phố để chữa. Vì đâm khuya mang súng lục không có giấy, nên phải bắt về giam để xét hỏi.

Hiệu tôi mua quốc-trái Đông-pháp trả giá cao hơn khi mua của Nhà nước.

Fonderie Tonkinoise
HOÀNG-XUÂN-LAN
53, bis Avenue Henri d'Orléans, HANOI

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quang-đông* bên *Tàu*, đã mấy mươi năm nay, có *mở sương* chế-tạo ở *Vũ-di-sơn*, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng hảo-hạng lại trên ngọn núi cao, như: *điền-tâm, ô-long* và *thấy-tiên*, vân vân, đúng cách hóa-học điều-chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Ai muốn mua lại phải nhận kỹ thứ trà Tiên-tâm nhãn cầu, không thì CHÍNH THAY DÁNH-TRÀ là cũng được nhiều quà-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những dấu riêng của trà VINH-MẬU đăng bao, để qui-khách thường trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU:
Nam-định, phố Khách, số 144. — Ba-nội, phố Hàng Ngang, số 25.
Hải-dương, phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn-bạch.

Ai tin. — Bản quán được tin buồn rằng cụ Dương-văn-Khâm là thân phụ ông Dương-phương-Dực biện tập viên của bản quán vừa tạ thế lại qui xá ở làng Mai-Đình tổng Đông-dương, huyện Thanh-oai tỉnh Hà-đông. Năm nay cụ hưởng thọ 55 tuổi. Bắn sáng ngày mồng chín tháng mười là tức là ngày 2 novembre sẽ làm lễ cất đám.

Bản quán xin có lời kính viếng cụ và chia buồn với ông Dương-phương-Dực.

Bản quán được tin bà Nam-Châu, là người Nam-kỳ, ra đây đã lâu năm vừa tạ thế ở nhà bà, là rạp hát hàng Quạt, trưa hôm nay. Năm nay bà hưởng thọ 77 tuổi.

Bắn mai chủ nhật 30 octobre đúng 5 giờ chiều sẽ cất đám, an táng tại nghĩa địa Nam-kỳ.

Bản quán có lời chia buồn cùng qui quyến và cùng các bạn Nam-kỳ ở đây.

Ngạch tư pháp. — M. Boàn-Rung, thám tá hạng ba ngạch thương chính nay bổ ra ngoại ngạch để tây thuộc quan Tư pháp tổng trường bổ dụng thay M. Lê-quang-Tiến thám tá thông ngôn hạng nhì bổ đi lại sự hạng nhì tại các tòa án độ nhị cấp ở Bắc-kỳ.

M. Phạm-quang Dan có hằng tá tài Tây, nay bổ thám tá thông ngôn tập sự ngạch tư pháp thay M. Nguyễn-xuân-Ngọc thám tá thông ngôn hạng nhì bổ tri-huyện hạng ba.

Ngạch thú y. — M. Nguyễn-văn-Vượng thú y sĩ thí sai tập sự lại trường Thú-y, theo như đơn xin nay để tây thuộc quan Trưởng-sở Bắc-kỳ bổ dụng.

M. Nguyễn-văn-Ba thú y sĩ thí sai hạng năm tại Bắc-kỳ nay đổi tòng sự tại trường Thú y thay M. Nguyễn-văn-Vượng.

Ăn cắp của chả. — Một người đàn bà tên là Ng-thị-Nguyên quán làng Phú-nham, phủ Khoái-châu (Hưng-yên) đến ở và sửa với một người tên là Tạ-đình-Tạo ở đường Huế số nhà 58, được 13 tuần. Cách đây một [illegible] nhà thua sòn nợ tiền công vay trước và lấy mất đôi khuyên bạc, nên đã phải bắt về giam để xét hỏi.

Cái nạn xe điện. — Vào hồi 2 giờ chiều hôm nay, tàu chuyến xe điện số 19 ở bờ hồ đến đầu phố hàng Hài thì có một người nhảy lên toa thứ nhì chẳng may ngã xuống đất bị bánh xe đè phải bên chân trái. Người ấy tên là Ng-Hanh 23 tuổi, làng Trần-quyết, tổng Định-vọng, phủ Hoài-đức tỉnh Hà-đông, bỏ không vào nhà thương khai rằng vì nhảy lên gấp phải sai bu gà nên ngã xuống.

Tranh phần trường nữ. — Bản quán có tiếp được mấy câu sau này xin cứ nguyên văn đăng báo.

Trong số báo ngày 26 octobre, tôi có đọc thấy mấy câu của M. X. lai cảo nói về việc tranh phần trường nữ, tôi cũng có biết chuyện ấy, xét ra M. X. ngao lắm không đúng. Có tôi ấy có kiện cáo gì đâu, số là bà ấy nhiều tuổi lẫn lộn hai mẹ con có sinh ra nổi bất bình với nhau chẳng lắt, nhưng người chồng có tin ấy được tin ấy, đã thu xếp trong êm ngoài êm cả rồi, chứ không có tranh đành chi cả.

Y. lai cảo

Rút đơn kiện. — M. Bùi-xuân-Sang buôn bán ở phố hàng gạo số 3 đã rút đơn kiện Tạ-đình-Hiên làm nghề thợ may nhà ở phố nhà thờ số 14 vì việc bội tín mất mấy tiền 220 đồng.

Xe đạp đụng xe [illegible] 25 vào hồi 11 giờ [illegible] do một người họ [illegible] Huỳnh, đi đến đầu phố [illegible] vào đường trong tỉnh [illegible] xe hàng số H-1-D 76 đa[illegible] may người không can gì.

VIỆC TRUNG-KỲ

Ngạn xe cộ. — Hồi 9 giờ mai ngày 22 octobre, tại trong thành gần bên trại Tả-tauw, có xảy ra một cái nạn xe cộ một người đàn bà bị té cái xe phải gãy mất một chân liền phải chở lên nhà thương huyện thuốc.

Vì tính mà nhảy xuống sông. — Hồi trưa ngày 22 octobre tại cửa nhà máy đèn có một người đàn ông nhảy xuống sông, đứng trên cửa nhảy xuống mà tự tử. Liền khi ấy cứu lên thì bất tỉnh nhân sự, đã đem ngay vào nhà thương, đã cứu tỉnh rồi mà cũng ngơ ngẩn như người mất trí.

Ngờ đâu người này bởi có tình với một ả nào đó mà bởi ngăn trở nên phải liều mình. Ôi con mà tình độc địa lắm tay làm sao người ta liều bỏ qua xuân một đời mà không tiếc.

ĐÔNG-HỚI

Bao giờ con đường hỏa xa (Vinh Đông-hới) sẽ được lưu thông? — Vừa rồi được tin ai nói rằng: ngày 10 octobre này sẽ làm lễ khánh-thành con đường xe lửa Đông-hới, Phúc-trạch, được tin ai nấy tưng bừng mừng rỡ, thế mà vừa rồi trải qua một cơn mưa-gió, những quãng đường rầy từ Minh-lễ trở lên, vào địa phận kim-lũ bị lở nhiều, nên kỳ hạn lại phải hoãn lại. Bắt đầu từ ngày 14 octobre xe lửa chỉ chạy lên đến gare Minh-lễ mà thôi. Hiện nay sở hỏa-xa đương hết sức tu-bổ, có lẽ đến cuối tháng octobre này mới lưu-thông được.

Cũng là cái bệnh hiếu hư danh. — Mấy bữa nay, trước cửa đình quan Trấn [illegible] thấy một chàng thiếu niên tay ôm một lá đơn, lấy mang mực lọ thuốc, đứng đợi; mặt mày hớn hở hy-vọng chứa chan, kỳ giả nhưn tò-mò đến hỏi chuyện xem thái chàng người ở Huế tên là L. H. hiện làm đường tổng xa ở Long-đại, sự tình cầu sắn chẳng chẳng chỉ khác hơn đem một vị thần-dược để cải tử hoàn sinh trong lúc dịch-thống liên-miên này.

Trong lá đơn chàng kể qua vị thuốc ấy đã cứu khỏi hơn mười người mắc bệnh ở Long-đại, nay đến xin phép quan trên để đi cứu nơi khác. Trong lọ-thuốc thời chỉ kể qua loa vài vị mà thôi, còn bao nhiêu nữa thời ra tường giấu-giếm không chịu kể tỏ.

Nhân lấy sự thật mà hỏi qua rằng: đã có thần dược như thế, trong lúc nguy-cấp, sao không đi cứu chữa ngay, nay đến xin phép quan trên mà không kể rõ vị thuốc lấy đâu cho sở Y-sánh thí-nghiệm mà cho phép được, chàng liền ra vẻ thật-thà cung nhận rằng: sở dĩ đến cửa quan, cũng vì một lẽ riêng; mà mà chữa khỏi được bệnh nào thời sẽ lấy sở mà xin chất phẩm làm gì. Ô! cuộc đời ngán nhỉ, danh lợi chán thay! mỗi việc gì chưa có chút thực-hành nào, đã toan mưu mô lấy danh!... Mấy bữa nay trên Long-đại mất hết mười mấy mái mía, không biết vì phúc-tinh ấy đi đâu, hay là cơ-mưu bại-lộ, đã toan đi kiếm chất tanh-hôi khác nào rồi chăng!

Société internationale d'épargne

(INTERNATIONAL SAVINGS SOCIETY)

Hội Vạn-quốc để dành liên

LÀ HỘI CỦA NGƯỜI ĐẠI-PHÁP ĐỂ GÓP VỐN

Vốn của hội là sáu vạn năm nghìn nén (65.000 taëls) một nửa vốn đã đóng rồi và hai triệu phát lăng (2.000.000 fr.) một phần tư đã đóng rồi.

Tổng cục: Tương-hải phố Edouard VII số 7.

Lập ở nước Pháp tại Paris, phố Saint-Lazare, số 85.

TỔNG-CỤC QUẢN-LÝ Ở ĐÔNG PHÁP tại Saigon, phố Guynemer, số 15 (giây nói số 571).

Số tiền lưu-trữ đến ngày 31 Décembre 1926: 18 triệu 28 vạn 5 783 đồng 28 xu (đây là đồng bạc Thượng-hải).

Trong năm 1926 chia lời cho những người có phiếu số tiền là: 15 vạn 7 023 đồng 29 xu (đây là đồng bạc Thượng-hải).

Về các công việc của hội trong xứ Đông-pháp thì sẽ do Chính-phủ Đông-pháp kiểm soát.

Đại-lý các nơi: *ở Hanoi và những tỉnh chung quanh: MM. Delphin, Vũ-văn-An, và Nguyễn-Thiều.*
ở Hải-phòng: M. Henri-Bieton.
ở Thương-da: M. Chaffangeon ở Hải-phòng.

Ai muốn hỏi han điều-lệ hội xin mời đến M. Vũ-văn-An, 18, Bd Đồng-khánh, Hanoi.

Có ít tiền mà cũng tậu được nhà

Suốt ngày nóng-nực, chiều đến gió nam hây-hẩy cậu A và cậu B dắt tay nhau ra bờ hồ ngồi trên bãi cỏ hóng mát. Hết chuyện xa đến chuyện gần. Cậu A bảo cậu B rằng:

A. — Có việc này tôi nghĩ lạ lắm.
B. — Việc gì?
A. — Tôi có người anh em có 1500 $ mà tậu được cái nhà 4000 p.
B. — Thế còn thiếu tiền thì [illegible]
B. — Anh nói, tôi chẳng hiểu làm sao cả.
A. — Thế nây nhé: Anh ta thích mua cái nhà số 10 phố T.H. quá. Đến độ nọ người có nhà bằng lòng bán. Ngã giá 4000 p. bắt phải giả tiền ngay. Anh ta chỉ có 1500 p. thôi, còn thiếu 2500 p. và độ 350 p. tiền vào sổ, không biết xoay vào đâu, về sau, không biết ai, mách anh ấy đến sở *CRÉDIT FONCIER DE L'INDOCHINE* là sở chỉ cho vay cầm nhà. Sở ấy liền cầm ngay cái nhà số 10 ấy cho anh ta vay 2500 p. Thế là anh ấy nghiễm nhiên là chủ-nhân-ông cái nhà ấy.
B. — Ô hay, anh ấy chưa có tiền tậu mà sao người ta lại cầm cho anh ấy?
A. — Thế anh không biết, sở *CRÉDIT FONCIER* người ta làm giấy người chủ nhà bán cho anh ấy mà sở ấy đứng giữa giả nốt số tiền 2500 p. (hai nghìn năm trăm đồng) cho người chủ nhà. Cùng trong giấy ấy anh ta công-nhận vay sở *CRÉDIT FONCIER* số tiền ấy mà cầm luôn cái nhà ấy cho người ta. Anh hiểu chưa?
B — Hiểu rồi, thế chỉ làm có một giấy văn-tự thôi, à?
A — Ừ, một đằng đứng bán, một đằng vừa mua vừa cầm; một đằng nửa thì đứng cho vay mà lại gì.
B — Tậu xong rồi *vận sì* ra mà giả à?
A — Anh ấy góp; cả gốc lẫn lãi làm 60 tháng mỗi tháng có 55p. 50. Góp hết 60 tháng là hết nợ.
B — Lương làm có 80p.00 mà góp 55p 50 thì lấy gì mà ăn.
A — Thế anh không biết à? cái nhà ấy cho tây thuê 50p.00 một tháng, anh ấy chỉ mất tháng bớt lương ra có 5p.50 phụ thêm vào tiền nhà để giả. Hết 60 tháng là được cái nhà rồi.
A — Thế thì thích nhỉ?
B — Ta ra kia đánh cốc kem đi, khát lắm rồi.

MUA QUỐC-TRÁI

Hiệu tôi cần dùng mua hết thảy các thứ phiếu quốc-trái cùng là các giấy cổ-phần của các hãng buôn bán Đông-Pháp.

Hiệu tôi lại có mua cả timbre cũ nhà giấy thép Đông-Pháp và các nước.

Quý-khách ai có bán, xin đem lại hiệu tôi, ở số 99, phố Mã-mây (Hanoi) xin chiếu theo thời giá châm-chước, sao cũng được giá cao hơn các nơi.

Nay kính-cáo
ĐỨC LONG Hiệu

HÀ BÁ-CHUÔNG

LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về vòng tiểu-tiện thì nên dùng nước:

ABLENNOL

thứ thuốc chữa bệnh lậu rất tinh hiệu.
Nó tiêu bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urotrpine
Giá 1 $ 80 một hộp

HIỆU KIM HOÀN 玉成

NGỌC-THÀNH

161, Rue des Changeurs, Hanoi

Đủ các thứ đồ vàng bạc.

Gắt [illegible] theo lối Bính bên giao-ngân.

Rượu bồ đốc

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

• Theo hình tượng-thiên ta ra đây, chắc thông như cả mấy cho đuổi vì những hình ấy, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

• Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu đăng thời tự tờ báo này.

Các thứ rượu nho cũng ngày nay thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique* » vì rượu ấy bao giờ lắm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-thốc có được công-hiệu cho tinh-chất người bản-xứ.

Bảo-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54,
HANOI

Do Võ Phi Hùng Cứu MS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

CHƯ TÔN!
ai muốn ngăn ngừa cho thân
CHO KHỎI ĐAU
NHƯ LÀ
Khan cổ, đau đóc giọng, yếu tim, đau phổi
thì chỉ có ngậm **THUỐC HƯỚN**
VALDA
Hơi thở đã thơng mà lại được Khỏi lo cảm mạo thương hàng Dầu có thể hít bụi bẩm dơ dáy hay là có vật độc.
Thì cũng Khỏi lo đau
Còn có đau:
Sổ mũi, Khan cổ, Khao tiếng, nóng lạnh cũng là ho
thì cũng cứ dùng **THUỐC**
PASTILLES VALDA
ngậm thơng hơi tốt lắm.
Mà phải nhớ mua thứ thuốc đó mới linh nghiệm
Coi cho Kỹ trên nắp hộp có hiệu chữ
VALDA
MỚI THIỆT PHẢI

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1 $ 40

Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi

XE TAY NHÀ

Chỉ có thứ *xe tay nhà* thì có giá-trị, mà bán tại:
Garage Bobillot
7, Boulevard Bobillot, Hanoi
Quí-khách nên đổi cho được hiệu xe « *Pousse-Pousse Saigonnais* » của Đông-pháp vận tải Công-ty.
Có kiểu riêng ai muốn thửa kiểu nào cũng làm được, công việc làm rất thanh chóng.

Pour soigner vos douleurs soignez vos reins!
Lorsque les reins sont faibles (mal de dos) les impuretés et l'acide urique restent dans le sang.
Le lumbago, les douleurs du rhumatisme, de la sciatique, de la goutte, les enflures des chevilles sont soulagés et, peu à peu disparaissent par l'emploi des Pilules Foster qui fortifient les reins et chassent l'acide urique.
Les hommes comme les femmes, dont si souvent la santé laisse à désirer par suite de nombreux malaises: vertiges, lassitude, fourmillements dans les doigts, points noirs devant les yeux, albumine dans les urines, ont intérêt à employer les Pilules Foster; elles donnent dans ces cas des résultats souvent inespérés.
PILULES FOSTER
pour les Reins et la Vessie
La boîte 7 fr. 50 — La double-boîte 14 fr.
Toutes Phie ou Dte, H. Junior, pharmacien, 25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e)

Société coloniale des Grands Magasins
GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Bán đại chiêu hàng
Từ 28 Octobre cho đến 8 Novembre
NHỮNG THỨ:
NƯỚC-HOA — SÀ-PHÒNG
Giá đã sửa lại — Rất nhiều thứ bảo hạng
HIỆU:
« *Houbigaut — Coty — Guerlain — Orsay —*
« *Pioer — Gelle frères — Dorin — Arys —*
« *Innoxa — Odanil, vân vân* ».
Quí khách hỏi các giá dịp bán chiêu hàng này.
Các thứ bán chiêu hàng này có hạn định mà thôi.
Kính mời quí-khách đến mua, kẻo sau không còn nữa.

Nhà Ban-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có

HÃY LO SỬA SỰ MÁU ME

Những người phải bị máu xấu, mang ngàn sự độc trong máu, trong nước tiểu chứa muôn ngàn độ độc, nó chạy thông lưu vào gân xanh, mạch máu. Nếu chẳng biết mà lo ngừa đón trước, thì nó hay sanh ra nhiều bịnh hiểm nghèo, như là: bịnh bất toa nào là bịnh ung độc, lở lói, nào là bịnh nhức nhối trong gân cốt, nhức xương, vón xao trong tỷ, rất là khốn nạn vô cùng, nhứt là về phần người đờn-bà máu me không tốt, nó phải hại lắm.

Bởi vậy phải lo mà bổ huyết lại sửa máu lại, phải dùng thứ thuốc *DÉPURATIF RICHELET* là thuốc rất hay, để mà đuổi trừ độ độc thông lưu trong máu, đặng nó làm cho máu trở nên tốt, thì mới thạnh vượng lại đặng.

Nhiều ông danh sư và những người có lâm những các bịnh vì máu, đều chứng chắc và cao rao cái danh của thứ thuốc *DÉPURATIF RICHELET* là

Mấy nhà thuốc đều có bán, chỉ trừ tại nhà thuốc chánh của ông L. Solirène ở ngang nhà hát tây, Saigon.
Nếu rủi mà hết thì gởi ngay qua hàng cái Laboratoire de L. RICHELET de Sedan, 6, Rue de Belfort, BAYONNE (Basses-Pyrénées).

Chữa bệnh sốt cách nhật
SỐT RÉT NGÃ NƯỚC
không gì bằng
QUINOFORME
là thuốc tiêm, thuốc viên hay thuốc hoàn
Chỉ theo khoa-học và đã thông dụng ở các thuộc-địa pháp.
Có bán ở khắp các hiệu thuốc tây.
H. LACROIX, 37, Rue Pajol, PARIS (18e)

[illegible]-LY 大
[illegible] *Chinoise, N° 178*
[illegible]IPHONG
Hiệu có máy đánh chữ tây và chữ quốc-ngữ bán.
7.176

Công-ty
(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố vị, Rừng Hạ-cương)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bồng
ĐIỆN-THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,
GỖ LIM XANH HẠ CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.
RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.
Có xưởng tại Bán-[illegible] Vân-viên, Bồ-[illegible]

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu dầu nai)

Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá-trị và cách dùng thuốc *Dragées Rabuteau* thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu dầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dày và đau gân cốt.

Vậy xin kể ra sau này: Thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu dầu nai) sản-xuất-chế có hất cái là một chất rất bổ về đường huyết, lại có khí đam-lam (iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tan những hơi bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh xao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống bụng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Bận ba con gái thì nguyệt kỳ không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.

Từng 40 viên lọ (hoặc *Dragées Rabuteau* hiệu dầu nai) là một thứ thuốc kinh nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.
3045

Muốn trị bệnh rôm cây thì thật là công-hiệu vô song.
Vì thuốc ấy làm cho khỏi ngứa-ngáy.
Vì thuốc ấy làm cho da đỡ được mát mẻ dễ chịu.
Mỗi hộp: 0 $ 80
Có cả cái chiếm một nửa
CHỈ TẠI HIỆU BÁO-CHẾ:
CHASSAGNE
Số 59, phố Paul Bert, Hanoi có bán thôi.

DELEULE ET DETOUILLON
76, Rue Jules-Ferry, Hanoi
Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »
MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

Phải cho người đau ngủ
Người đau hết sức, vì mấy đêm trường không ngủ được. Trong mình không có sức mà chống lại cái đau nữa. Vậy chỉ có ngủ được, thì mới có thêm sức cho cơ-thể, mới có thể bồi-bổ lại gân-cốt đã suy-nhược không đủ sức sinh-hoạt nữa. Vậy phải làm cho người đau ngủ được, mà muốn cho ngủ, thì dùng thuốc:
SIROP de FOLLET
Chế bằng chất Hydrate de Chloral
Thuốc ấy là thuốc chuyên-trị các bệnh đau-đớn và mất ngủ. Uống ba thìa lớn (con trẻ thì uống từ hai đến bốn thìa nhỏ) thì chốc lát là ngủ được êm-ái, dễ chịu, không có sinh ra nôn oẹ, nặng đầu như các thứ thuốc *opiacés* và *morphine*. Vì vậy mỗi khi có bệnh nhức đầu, đau ghênh, mệt óc, ho, hen, đau khí-quản, đau xương, đau thận, v. v. đều dùng cả.
Ngoài lọ thuốc có gián giấy bốn sắc, và chữ ký Follet chứng nhận là thực hiệu.
Có bán tại: Tất cả các hiệu bào-chế
BÁN BUÔN TẠI:
Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob
Paris (6e)

Hiệu bào-chế J. BLANC
L. BLANC kế-nghiệp
Lập ly năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin
Giây nói số 69

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:
ŒNO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ* . . . . . *Một litre:* **2 $ 10**
Trước khi ăn cơm uống một cốc **con.**
ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước.* *Một chai:* **1, 25**
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* *Một chai:* **1, 25**
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm.* . . . . . *Một chai:* **1, 50**
GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . . *Một chai:* **0, 80**
Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu
3003

Các ngài thích rượu Cognac
NÊN DÙNG
COGNAC COURVOISIER
là thứ rượu qui
của
NÃ-PHÁ-LUÂN HOÀNG-ĐẾ

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom Penh.
3007